

Published and distributed
under Permit (No. 789) authorized
by the Act of October 6, 1917,
on file at the Post Office of
Boston, Massachusetts. By
order of the President.
A. S. Burleson,
POSTMASTER GENERAL.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian
National League of America
K. J. PAULASKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
"SANDARA"
27 E Street, Boston 27, Mass.
KAINA 5 CENTAL.

No. 45

So. Boston, Mass., Lapkričio (Nov.) 10 d., 1921 m.

Metai VIII

Lenkija Galutinai Subankrutijus

SUOMIŲ ATSTOVAS LIETUVAI.

Lietuvos Valdžia ėmė Flirtuoti su Tautų Sąjunga

ATSTOVŲ KONFERENCIJA KAUNE.

Jieškotojai Pasų Vizų Plaukia iš Visur į Kauną

LIETUVOS ŽINIOS.

LENKIJA YRA SUBANKRUTIJUS.

WASHINGTON, D. C. Kad Washingtonė rengiamasi prie didelio svieto politikierių susivažiavimo apkalbėti Besiginklavimo Sumažinimą, tam tikri Suv. Valstijų valdininkai neišleidžia iš omenies ir atskirų tautų jų namine padėti. Žinovai yra apskaitliavę, kad šešios Europos valstijos jau šandie yra subankrutijus ir tik laukiama valandos, kada jos pateks ir tarptautinio receiver'io rankas. Subankrutijus yra sekančios valstijos: Vokietija, Austrija, Jugo-Slavija, Čecho-Slavija, Rumunija ir mūsų grobikė Lenkija. Visos šios šešios valstijos jau yra pasiekę tą laipsnį, kada jos gyvuoja tik savais popieriniais pinigais, kurių jau jokiu būdu auka atpirkti negali.

Paveizdan, Vokietija turi atsispausdinus 90,000,000,000 popierinių markių, gi jos įždė aukso yra tik 1,000,000,000, delto ir Vokietijos markė, normaliai verta 23.8 centu nukritus žemiau pusės cento. Kada Vokietija, mokėdama karės kontribucijas ir pirkdama ką užrubežėje, da labiau sumažis savo aukso rezervą, tada markė dar žemiau kris.

Mus plėšrioji kaimynė Lenkija stovi daug arčiau už Vokietiją — Lenkijos pinigų visai niekas neima užrubežėje.

Yra padarytas sumanymas suverti sindikatas iš Amerikos, Anglijos, Prancijos, Belgijos, Danijos ir Skandinavijos bankierių, kuris savais pinigais išgelbėtų subankrutijusias šalis, žinoma, atplėšiant nuo jų stambias palukanas.

Reiškia, lietuviai turi šalintis nuo Lenkijos netik kad išgelbėti savo tautybę, bet ir gelbstint savo duonas kašnelį.

AR LIETUVOS VALDŽIA FLIRTUOJA SU TAUTŲ LYGA?

KAUNAS, lapkr. 7 d. Associated Press praneša žinią, kad Lietuvos ministerių kabinetas nutarė priimti Tautų Lygos (t. y. Hymans'o) planą susitaikymo Lietuvos su Lenkija, bet tik su tam tikrais apsirubežiavimais. Koki tie apsirubežiavimai, nežinia, tik pasakyta, kad atsakymas, prielankus Hymans'o sumanymui, Lietuvos valdžios bus išsiųstas Tautų Lygai ne vėliau gruodžio 15 d. Lietuva priimanti principą kantonų, bet pasiliekanči sau vieną militarę ir užrubežinę politiką. Lenkų laikraščiai pareiškia, kad Lenkija niekad tam nepritaris.

KAUNAS UZSIGRUDEŠ JIEŠKANČIAIS PASPORTŲ.

KAUNAS, lapkr. 1 d. (A. P.). Pereitas kelias savaites Kaunas buvo užgrustas jieškantais vizos Amerikos pasams. Amerikos konsulas čia atsidaro lapkričio 2 d. Miniomis eina į Kauną žmonės iš visos Lietuvos ir iš parubežių Rusijos kraštų, kurie sakosi turį giminių Amerikoje. Konsulis Edwards ir jo pagalbininkai mano, kad jie turės tiek darbo, kiek turi Amerikos konsulis Varšavoje. Tikimasi, kad tuostais grūs is Maskolijos jieškantieji pasportų vizų. Tula emigracijos bendrovė kreipėsi į Lietuvos valdžią gauti leidimą keliui žydų išėjimui iš Rusijos. Bendrovė apsiėmė pastatyti ir užlaikyti savo lėšomis kvarantiną namą. Lietuva apsiėmė tą padaryti tik tokiam atvejuje, jei Amerikos konsulis prisizadės duoti vizas rusų pasams. Konsulis tokio prizadėjimo nepadare, tad ir Lietuvos valdžia žydų prašymui atsakė.

SUOMIŲ ATSTOVAS LIETUVAI.

VAŠINGTONAS, XI, 4 d. (L. I. B.). Eltos pranešimu, spalio 17 d. po Suomijos pripažinimo Lietuvos Nepriklausomybės de jure, Suomų Vyriausybė nuskyrė pasiuntinybės sekretorių p. Reino Sylvanderį Suomijos atstovu — charge d'affaires ad interim Lietuvai Kauną.

Suomijos spauda ypatingu džiaugsmu ir pasitenkinimu sveikino pripažinimą Lietuvos Nepriklausomybės, iškelia energingą Lietuvos kovą del nepriklausomybės ir nurodo į pavyzdinę ekonominę Lietuvos padėtį.

LIETUVOS UZSIENIUOSE ATSTOVŲ KONFERENCIJA KAUNE PASIBAIGĖ.

VAŠINGTONAS, XI, 4 d. (L. I. B.). Eltos pranešimu lapkričio 1 d. pasibaigė Lietuvos Užsieniuose Atstovų Konferencija Kaune. Konferenciją užbaigus Užsienių Reikalų Ministeris, Dr. Furyckis, pakvietė Lietuvos užsieniuose atstovus, Lietuvos diplomatinį korpusą (skyrių) Ministerių Kabineto narius bei partijų vadus vakarienių Metropolitio viešbučio salėse.

DR. GRINIUS ISVAŽIAVO Į UZSIENIUS.

VAŠINGTONAS, XI, 4 d. (L. I. B.). Eltos pranešimu, Lietuvos Ministeris Pirmininkas, Dr. Kazys Crinius, del akių ligos išvažiavo į užsienius. Ministerio Pirmininko pareigas eina Dr. Puryckis.

LIETUVOS ŽINIOS.

KAUNAS. Rezoliucija del mokyklų. Lietuvos gydytojų pirmasai susivažiavimas, buvęs rugsėjo 29 ir 30 d. ir spalio m. 1-2 d., kuriame dalyvavo arti 200 gydytojų, išnešė rezoliuciją universiteto klausimu, kuri skamba taip:

"Pirmasai Lietuvos gydytojų susivažiavimas, išklauses pranešimą Lietuvos Aukštosios Mokyklos reikalui nutarė: Kadangi Lietuvos Aukštosios Mokyklos steigimo klausimas yra senai pribrendęs, turi būti kuo greičiausiai įsteigtas Valstybinis Lietuvos Universitetas su pagrindiniu fiziko — matematikos ir gamtos mokslų fakultetu ir su fakultetais pritaikomųjų mokslų, besiremiančių anuo pagrindiniu, butent: 1) medicinos su odontologija, farmacija ir veterinarija, 2) technikos ir agronomijos. Bet to Universitetas privalo turėti juridinį ir humanitarinį fakultetą. Mokslo ir mokymo klausimai universitete privalo būti garantuoti nuo pasikėsinimo bet kurios konfesijos šalininkų. Gydytojų profesinė organizacija įkurta šiame susivažiavime ir komitetas išrinktas iš šių gydytojų: Staugaitis, Avizonis, Žemgulis, Micluc, Radzvičkas, Kocinas ir Berger'is. Dr.

Savivaldybių Susivažiavimas. Šįmetis savivaldybių susivažiavimas buvo gana įvairus ir daug nutarimų padarė. Ir mokesčiai ir rekvizicijos ir visi kiti renkaali tame susivažiavime buvo apkalbėti. Svarbesniais klausimais buvo išneštos rezoliucijos. Savivaldybės organu apsirinko "Sietyną."

Švietimo reikalui išnešta ši rezoliucija: "Susivažiavimas, išklauses pranešimą švietimo reikalui rado reikalingu: 1) kad švietimo Ministerija eitu prie tikslaus mokyklų tinkamo sudarymo, kreipiant daugiau domė-

sio į biednuomenės apgyventas vietas ir eitu prie visuotinio mokymo; 2) beto susirinkimas reiškia pageidavimą, kad mokyklos būtų liuosos nuo bent kurios partijos įtakos; 3) teikti mokyklų planus per spaudą visuomenės kritikai, duoti lėšų mokyklų statymui ne mažiau pusės tos normos, kurią duoda mokyklų steigimui Savivaldybės; 4) reikalauti iš Žemės Ukio ir V. Turtų Ministerijos duoti veltui mokyklų statymui reikalingos medžiagos ir Savivaldybės privalo statant mokyklas veltui atlikti visados naturalines pareigas.

Universiteto reikalui išnešta tokia pat rezoliucija, kaip jau tilpo "L. Uk." Nr. 41, pusl. 9. Del pradžios mokyklų išnešta tokia rezoliucija:

Pradedamasis mokslas Lietuvoje turi būti visuotinas, privalomas ir nemokamas. Tam tikslui atsfeikti Savivaldybės laiko ir steigia naujas pradedamasis mokyklas, kurių pamatinių tikslų privalo būti visapusis ir garbingas jaunimo sielos ir kūno auklėjimas, kad paruošti ji visuomeniniam ir kulturiniam gyvenimui. Mokymas gi ir auklėjimas turi būti vedamas mokslo, darbo aktingo tyrimo ir laisvos kritikos pamatais. Dalykai dogmatinio pobūdžio ir liečia religijos bei sąžinės reikalų negali būti privalumais (tikyba).

Mokytojų skirstymas priklausos Apskrities švietimo Komisijai.

Tėvų Komitetas skiriant mokytojų neturi sprendžiamosios reikšmės; skiria ir atleidžia prad. mokyklos mokytoją Apskrities švietimo Komisija. Planingsniam švietimo darbu reikalinga steigti prie švietimo Ministerijos Valstybei švietimo Taryba.

Kitos rezoliucijos tilps "L. Uk." priede "Savivaldybė ir Kooperacija." Iš tų rezoliucijų aišku kokis nusistatymas kaslink mokyklų yra savivaldybės. Iš viso buvo suvažiavę 62 atstovai

ir buvo pasiskirstę partijomis į frakcijas: Lietuvos Valstiečių Sąjungos apie 30 žm., Soc. dem. virš 10 žm., žemdirbių apie 10 žm., krikšč. dem. 6 ar 7 žm. ir kiti nepartiniai. Susivažiavimas tęsėsi 4 d.

Dalyvis.
Valstiečių ir Liaudininkų susivažiavimas tęsėsi 4 dienas. Buvo suvažiavę 68 atstovai nuo kuopų ir atlankė arti 100 svečių.

Paminklas žuvusiems kareiviams del Tėvynės laisvės jau baigiamas statyti greta Karo Muzėjo.

("Lietuvos Ukinkas")

SEIMO RENGIMO KOMISIJOS PRANESIMAS TREČIAS.

Seimo Vakarų Programos.
Pirmą vakarą, lapkričio 24 d., Sandaros kambariuose bus taip vadinamas informalis, privatinis delegatų, sandariečių ir šiaip vidurinės srovės žmonių susipažinimas, liuosas pasikalbėjimas, atviras išsireiškimas, apsimainymas mintimis, kas formaliosiose Seimo sesijos del tulų priežasties nebutų paranku.

Antrą vakarą, lapkričio 25 d., bus didelės prakalbos, kur kalbės geriausi ir gabiausi iš visos Amerikos vidurinės srovės kalbėtojai.

Trečią vakarą, lapkričio 26 d., bus teatras su dainomis. Dramos ir Muzikos Draugija "Gabiija" sulos veikalą "Sugrįžo." Šito perstatymo surengimui ir garsinimui yra išrinkta atskira komisija su p. Mockum priėskijyje, kuri, mes neabejojame, tą viską tinkamai atliks. Bet-gi del jo nepaprastumo ir mes norėtume apie jį truputį plačiau pakalbėti.

Reikia pasakyti, kad šį veikalą sulos geriausi Boston'o ir aplinkės artistai. Jie yra visi veteranai lošime. žymiausias dailis turi šie asmenys: Poetas ir teisių studentas Nadas Rastenis, gabus artistas; p-lė P. Sarkaitė — apie ją nėra reikalo daug kalbėti, jus ją visi žinote; "Sandaros" Administratorius, K. J. Paulauskas — jis šį veikalą ir toje pačioje rolėje loš jau ne pirmą kartą — labai gabus dailis turi, taipgi tankiai matomi scenoje ir pasižymėję aktoriai: Šilinis, Tribulauskas, juokdarys Juodgudis, Vilkauskaitė ir kiti. Taigi, dalyvaujant tokiems asmenims jau drąsiai galima būtų sakyti, kad bus ko pažūrėti. Bet tai dar toli gražu neviskas: tai dar dramos dailis, o šitas veikalas turi daug ir su gražiomis melodijomis dainelių. Jas dainuos "Gabiijos" choras: tai visas choras, tas kvartetas, tai vėl tenorai su basais, altai su sopranais. Pavyzdžiu: basai ir tenorai (vyrai), labai gražiai dainuodami kalbina lietuvaite šitokia dainelė: "Mergyte mano, tekėk už manęs," "Po mano vartais Jovairai auga" ir kitais labai gražiai pritaikytais žodžiais. Supranai ir altai (merginos) jiems gražiai atsilygina, puikiai atsakydamos, taipgi puikiai dainuodamos. Taipgi labai puikiai dainuoja: "Gražu už Tėvynę kovot ir kentėti," "Eisim, broliai, namo, namo," "Gegutytė" ir kitos. Šitą visą "operėtės" dalį arba antrą veikalą dalį (suprantama viskas eina sykiu) mokina ir vadovau-

ja asmeniškai pats kompozitorius M. Petrauskas.

Tai toks bus mūsų Seimo vakaro programos. Jis mums daug lėsuoja pinigais ir nemaža energija ir laiku, bet mes, bostoniečiai, tą visą atliksime be trūkumo.

Ir dar mes norėtume pasigirti jums, broliai vienminčiai, kad prie to viso mes tikimės išmokėti mums Centro paskirtą ir morginčių šėra! There you are! Tai-gi tiek pasidaravus, mums rodos, kad mes turime šiokią-to-kią teisę ir jus prašyti talkon.

Beskaitydami "Dirvos" 43 No. štai kokią gerb. Dargvainio pastabukę užiname: "Sandara — politinis tautininkų centras. Padarykime tą centrą didžiausia tvirtove, prieš kurią sutrupėtų juodųjų ir raudonųjų kanuolių šoviniai." Prie jos mes nieko negalime pridėti, nei atimti, tik ji reikia šventai pilyti. Nesenai "Sandaroje" tilpo gerb. Dargvainio labai gražus straipsnis, nurodantis veikimo budus. Taipgi jo auka. Pasekkime visi gerb. Dargvainį, paliucsuokime Sandarą nuo skolų!

Kuopoms.

Mūsų troškimas yra, kad mūsų Seimas būtų skaitlingas delegatais. Mes tikimės susilaukti bent šimtą atstovų. Tas parodytu, kad mes esame idealistai, suprantame partijos dalykus, ir nesiduosime nei juodiems, nei raudoniems nuo už nosies vežti. Be galimas daiktas, kad ir prie geriausių norų, kurios iš labai toli nedidelės kuopos negalės savo atstovų atsiųsti. Bet tas dar nereiškia, kad jos turi pasilikti be jokio prisidėjimo. Visai ne! Jos labai gali prisidėti nors ir negalėdamos atstovo atsiųsti: jos gali prisijūsti gerų sumanymų, įnešimų, reikalavimų, o su jais ir aukų, pagal išgalėjimo. Kiekviena kuopa tą gali padaryti. Kurie turite nusipirkę Sandaros notų, galėtumė bent dalį paaukuoti. Taipgi, kurie broliai dar turi senų skolų, galėtų paskirti nors procentą. Visus sumanymus, linkėjimus, įnešimus, aukas jau galite siųsti dabar. Seimo Rengimo Komisijos antrašu, kuris telpa žemiau. Nereikia laukti paskutinių dienų, tada daugiausia susivėlina. Seimo Komisija gražiai sutvarkius, Seimui priduos.

Delegatams.
So. Bostono sandariečiai nutarė, kad visus susivažiavusius atstovus, kiek jų nebutų aprupinti vietomis, nakvyne. Todel mes prašytume visų pasiuntinių, kurie jau esate išrinkti į Seimą: dukite Seimo Rengimo Komisijai žinoti, kada atvyksite, tas mums palengvintų darbą suradimui vietos.

Taigi visų gerbiamų atstovų prašome: praneškite mums bent viena savaitę prieš Seimą apie savo atvykimą.

Dienotvarkė bus ateinančiame "Sandaros" numeryje. Su visais Seimo reikalais kreipkitės šiuo antrašu:

SEIMO RENGIMO KOMISIJA,
327 E Street, Boston 27, Mass.
Tel. 2408 So. Boston.
S. NORKUNAS,
V. JANKAUSKAS,
K. ŽIBIKAS.

A.L.T. SANDAROS

8-tas SEIMAS

Lapkričio 24, 25, 26 dd. 1921

SANDARIEČIŲ SVETAINĖJE

327 E Street, South Boston, Mass.

Prasidės Lapkričio 24 d., 10:30 val. dieną.

Seimo sesijos bus aukščiausiai minėtoje salėje, o Seimo vakarai su programais bus

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,
Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Tad visos kuopos rinkit atstovus, darykite įnešimus ir visu smarkumu rengkitės Seiman. Seimo vakarų programo išpildyme dalyvaus Muzikos ir Dramos Draugija "Gabiija" po vadovystę MIKO PETRAUSKO ir sulos puikų veikalą "SUGRĮŽO"

Pilnas Seimo vakarų programos bus paskelbtas vėliau.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ISTOJO I A. L. T. SANDARA.

Prie 16 kp., Worcester, Mass.: Vincenta Timinskaitė, Zigmantas Juškevičius, Antanas Brazauskas.

Prie 21 kp., Rochester, N. Y.: Jonas Višniauskas.

AUKOS SPAUSTUVĖS SKOLŲ ISMOKEJIMUI.

59 kp., Torrington, Conn — \$5.00; J. F. Makoveckas — 2.00.

PASISKUBINKITE.

Kuriuos kuopos dar nesate gražinę balsavimo blankų, tai pasiskubinkite. Nes kurios priėjus vėliau lapkričio 16 d., tų balsai nebus priskaityti.

SEIMAS JAU ARTI.

Štai už poros savaitėių iš visu kolonijų sandariečiai vėl susažiuosime So. Bostone, kad aptarti, kaip savos partijos, taip ir Lietuvos reikalus. Šisai mūsų Seimas bus vienas iš svarbiausių, kada nors buvusių. Šiandien, atsižvelgiant į Lietuvos politinę padėtį ir į visus jos laisvės reikalus, mūsų Seimas turės padaryti kelis labai svarbius žygius. Tad bukdime tinkamai prisirengę sutikti šį Seimą. Tegul šis Seimas buna vienas iš skaitlingiausių atstovais, turinčiausias gerias sumanymas bei įnešimais. Šis mūsų Seimas turi sulosti labai svarbią politinę rolę. Nors šiais metais siautė bausis bedarbėbė krizis, nors buvo sunkūs laikai visiems bizniam, vienok Sandara pajiege pergyventi tuos sunkius laikus ir tas parodo, kad mūsų organizacija yra tvirta ir jai mirtino pavojaus nėra. Tik dabar šiame Seime mes visi turėtume sureminti pečius ir užbaigti išmokėti tą dalelę užsilikusiu senų skolų. Prie galutinio skolų išmokėjimo šiame Seime smarkiai suduoda trys milžiniškos kolonijos, t. y. Bostonas, New Yorkas ir Chicago! Bostoniečiai, rengdami Seimarengiame ne juokais, kad parodę, joga jie laukia Seimo visais atžvilgiais ir, beabejo, pakloš ne keletą desėtkų, bet keletą šimtinu. New-Yorkiečiai, turėdami du kondidatus į C. V. sako: mes savo atstovus Seimarengiame neleidime tuščiomis kišenėmis, bet įdesime Seimui dovanų bent PENKŠIMTINĘ. Na, apie chicagiečius, ką jie padarys, tai sunku yra pasakyti. Tik pažvelkite į jų korespondento pranešimą, tai persitiktisite, ką jie rengia Seimui. Tad, gerbiama sandariečiai, sekkime pavyzdį šių aukščiausių minėtų kolonijų. Vienu sykiu visi stokim į darbą, o kada visi sykiu stosime, tai nepamaisime, ką nuveiksime. Pavyzdin: jeigu mes šiais metais užbaigsime skolas mokėti, tai ką mes galėsime nuveikti ateinančiais metais? Štai dabartiniu laiku Sandaros Red. ir Adm. turi dviejų knygų rankraščius išleidimui. Rankraščiai yra žymių mūsų rašytojų ir Sandarai padovanoti be jokio atlyginimo, tik reikia juos išleisti ir jie bus labai pažymūs lietuvių literaturoje. Tai va, jeigu mes pasistengsime šiais metais išmokėti skolas, nepagalėdami pasiūsti Seimui po dolerį - kitą, tai ateinančiais metais galėsime išleisti tuos veikalus, kuriuos gaus kiekvienas sandariecis.

Daug, labai daug galėsime nuveikti, jeigu tik pas visus bus noras ir pasišventimas. Galėsime žymiai papildyti tą literatinę spragą, koki šiandien mums yra atjaučiama. Tik reikia pasišventimo tam šventam darbu. Tad, pilnai pasitikėdami, kad kiekvienas sandariecis, kuris tik myli apšvietą ir laukia šviesios

ateities mūsų tautai rimtai atsižvelgs į šį mano pakeltą klausimą ir nepraleis šį Seimą neprisdėjęs prie jo sulig išgalės. Tad į darbą visi, kaip vienas, vienas, kaip visi!

K. J. PAULAUŠKAS, "Sandaros" Sekr.-Adm.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandaros Kuopų Susivaziavimo. Susivaziavimas įvyko L. M. D. Name, 1921, spalio 30-tą d., nuo 2-ros val. po pietų. Nuo 36-tos kuopos dalyvavo J. Virbickas, Ed. Paurazas, A. Vainorius, B. Lapeika, K. Norkus, J. Kelmintas, S. Raudonis, K. Rožiukas, F. Pikšris ir P. Marmokas. Nuo Kc-Kees Rocks kuopos pirmininkas Jurgis Porčevskis. Nuo Braddock'o kuopos Baltr. Vitartas.

Vitartas praneša, kad iš jų kuopos narių Apskričio pirm. P. Liutkus rezignavęs, kadangi aplinkybės nepavelyjo pildyti pareigas, tai pirmininkas likos išrinktas Ed. Paurazas, pagalb. Aleks. Vainorius. Kiti pirmesnio susivaziavimo rinkti viršinkai likos patvirtinti: sekr. Juoz. Virbickas, fin. sekr. Kazimieras Brazaitis ir išdininkas Ignas Rumbauskas nuo N. S. kuopos.

Pirmiausia paimta svarstyti kuopų stovis. Pasirodė, kad 36-ta kuopa stovi gerai ir antra, tai N. S. kuopa. Drg. J. Porčevskis praneša, kad jų kuopos neveiklumo priežastys, tai bedarbė ir agitacijos stoka. Tą patį praneša ir B. Vitartas iš Braddock'o.

Nutarta pradėti smarkiau veikti, kadangi pasirodo, kad neatbutinai reikia vidurinės srovės žmonėms organizuoti, jei mylimais laisvę sau, savo artimui ir savo Tėvynei. Taigi nutarta rengti prakalbų maršrutus ir parupinti kalbėtoją iš kiek arčiau nuo Pittsburgh'o, kad nepadarius per daug didelių lėšų. Beto, apsiėmė ir iš pačių delegatų, kiek kuris galės prisidėti prie agitacijos, kaip tai E. Paurazas, B. Vitartas, G. Porčevskis. Aleks. Vainorius ir J. Virbickas. Taip pat nutarta atspausdinti agitatyvų katalapelių, kad paskleidus tarpe lietuvių. Padengimui iškaščių suaukėjo šie viengenciai: B. Vitartas \$2.00, G. Porčevskis 1.00, E. Paurazas 1.00, J. Virbickas 1.00 ir S. Raudonis 1.00 — viso \$6.00. Toliau svarstyta, kad Apskritys gyvuotų, nutarta, kad žėdna kuopa mokėtų po 5c. nuo nario į Apskričio išdą metams. Ir kad į Apskričio susivaziavimus kuopos siųstų po vieną atstovą nuo 20 narių. (PASTABA. Naujos kuopos, turinčios mažiau 20 narių, turi plną tiesią siųsti vieną atstovą).

Toliau paimta svarstyti kaslink labo visos mus organizacijos. Nutarta duoti įnešimą busiančiam Sandaros Seimui, kad paskirtų organizatorių arba kalbėtoją, kuris atlankytų su prakalbomis visas kuopas arba nors savo aplinkinės kolonijas. (Gal but gera ir kelis tokius kalbėtojus gauti). Toliau: ar nebutų gera kita Seimā nutart laikyti Pittsburgh'e, Pa., viduryje Amerikos lietuvių? Dabartės, kad esti kokiam Amerikos krašte, tai iš kito krašto labai tiki nuvažiuoti. Dar įnešta kaipo perspėjimas Pittsburgh'o lietuvių, kad kurie nori aukuoti — draugijos ar pavieniai — badaujantiems Rusijos žmonėms, kad

siųstų į Lietuvos Misiją į New York'a, iš kur bus pasiūsta Rusijos baduoliams ir bus pakredituota Amerikos lietuviams. Gi dabar, kurie renka prisidengę mielaširdystės skraiste, tai kasžin kiek matys Rusijos baduoliai, nes tiems rinkėjams pirmiau rupi komunizmo propaganda, negu badaujantieji rusai. Pirm. Ed. Paurazas, Sekr. Juozas Virbickas.

CHICAGO, ILL.

Iš Sandariečių Darbuotės.

Spalio 28 d. A. L. T. Sandaros 25 kuopa laikė extrā mitingą del busimo Sandaros Seimo, kur patiekta svarbiu Seimui sumanymų ir nutarta sukaupti į vietinę kuopą šimtą naujų narių ligi Kalėdų be balsavimo C. V. Iš patiektųjų busimajam Sandaros Seimui rekomendacijų, man rodos, šiadvi bus svarbiausios:

1) Įsteigti A. L. T. S. Politiską Fondą. (Tokiai fondas buves ar esąs, tačiau lig šiol išdo kaip ir neturįs) ir, kuopoms pasidalinus darbą, uoliai dirbti, kad į trumpą laiką sukėlus penkiasdešimts tukstančių dolerių. Memano fondo pinigai skiriami: a) Sandaros reikalams, b) rėmimui vienminčių darbuotojų sumanymų Lietuvoje, c) šelpimui pažangiosios moksleivijos, etc.

2) Sandaros turinys tebuna: a) mažiau pasaulinių ir išabelno lietuvių kolonijų veikimo žinių. (Čia suprantama, kad mažiau jomis užėmus vietos — talpinus įsiasis, ant kiek galima, trumpoje formoje, pabriežiant tik įvykius be detalių bei agitatyvių frazių), b) daugiau iš literatūros, c) detaliau rašyti iš sandariečių darbuotės.

Sumanymai daugiau liečiantys vietinės kuopos reikalus, bet galintys buti pavyzdžiu kitoms Sandaros kuopoms, verti paminėjimo šiedu:

1) Išdirbta planas, kaip sekmingiau vartyti apšvietos darbą ir padauginti kiekybę narių. Pagal taj planą sekančiame mėnesyje A. L. T. Sandaros 25 kp. pradės rengti po du vakaru į savaitę. Vakaru programas susidės iš trijų trumpų prakalbų, bus paskaityti, kurių viena esti iš higiėnos, antra — politinės ekonomijos ir trečia — agitacijos už padauginimą Sandaros narių. Vakaras atsidaro su dainų selekcija ir tarpokalbose taip-pat seka dainų ar deklamacijų pamarginimas.

2) Užsibriežta, kad ligi Kalėdų gavus A. L. T. S. 25 kp. šimtą naujų narių. Įgyvendinimui šio paskutinio užsivadavimo komisijon įėjo pažymėtinai veiklūs asmenys: Dr. Drangelis, šito sumanymo autorius, Dr. Zimontas ir Valančauskas. Komisija tvirtai pareiskė, jog tikslas bus pasiektas. Ir nėra abejonės, kada imasi už darbo gabų ir gerai žinomi lietuviams asmenys.

Taip-pat yra pagrindo tikėti, kad gyvenantys Chicagoje sandariečiai daug prisidės prie sukėlimo išdo augščiaū suminėtam fondui. Pradžią jie jau padarė. Ir ne taip nenoka — suaukuota \$35. Veiklus sandariecis, besidarbuojas Sandaros naudai nuo pat jos užsimezgimo, A. Lukas, pirma davė sumanymą, kad reikia sandariečiams turėti Politiską fondą, o paskui, taręs keletą žodžių, paaukojo penkis dolerius menamo fondo pradžiai. Jam pradėjus tuojau Vilkas su Dr. Zimontu užklojo po dešimkę ir B. Janulis su J. Strumskiu po penkine. Tai tik pradžia, — toliau, bus daugiau. O ypač, kada Sandaros kuopos pradės lenktyniautes tame darbe.

Šeimyniškas Vakarą Pa-gerbimui Damijonačių.

Ant rytojaus vakare, po tuo smarkiu extra susirinkimu, Sandaros 25 kp. turėjo suruošus

šeimyniską vakarą priėmimui gerb. Damijonačių, kurie kę-tik sugrįžo iš Lietuvos, ir išleidimui į Lietuvą darbštaus sandariečio ir biznierio Kriukonies. Vakaran susirinko per penkiasdešimts žmonių ir, matyt, visi išsinešė gerą įspudį. Buvo gardžių valgių, pagamintų sandariečių moterų ir malonių minčių ir žinių išreikšta.

Vakaro vedėja Zolpienė, Petraitienė ir Ko. paruošė valgius ir žiurėjo, kad atsilankiusieji butų sotūs. Damijonačiai vaizdingai nupiešė kai-kuriuos bruožus iš dabartinio Lietuvos gyvenimo ir iš "Sandaros" padėties tuolaik, kada Damijonaitis ėjo "Sandaros" administratoriaus pareigas. Kriukonis trumpai apibriežė savo siekius Lietuvoje. Be jų dar buvo pakviesta kalbėti Dr. Zimontas, Hartmonavičius, Valančauskas, moksleiviai: Kubilius ir Tulyš ir Dr. Graičiunas.

Taip tai iki vienai nakties prabuta toje linksmoje draugijoje. Bet-kur susidurus su sandariečiais (Chicagoje) gauni įspudį, jog sandariečiai toli nepasitenkinę dabartine klerikaliska Lietuvos valdzia ir pasiryžę dirbti, kad susilauks atatinamesnė valdzia Lietuvoje ir pakėlus savo krašte kulturą.

KORESP. T.

SUSIRINKIMAI.

CLEVELAND, OHIO.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 18-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 13 d., 2 val. po pietų, Goodrich name, 1430 E. 31 gatvės. Taigi, draugai, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes yra daug svarbių dalykų, kaip-tai: kas-link busiančio Seimo, nes paminkite, kad Seimas buna tik vieną kartą į metus. Taigi turime visi, einant į tą susirinkimą, kiekvienas su puikiomis mintimis, kad galėtume konau dingiausius sumanymus pagaminti. Taigpi nepamirskite savų prisidėjimų, tai yra, atsi-vesti koznas narys po vieną naują narį bei narę. Žinoma, gali te ir po daugiau, netik po vieną. Taigpi šitas susirinkimas įvyks su programėliu, nes, kaip žinote, per praeitą susirinkimą pasižadėjo kai-kurie nariai ką nors pagaminti. Yra daug su užvilk-tomis mokestimis. Stengkitės prieš Seimą visi užsimokėti. Taigpi bus renkami lošėjai, nes komisija jau išrinko veikala, kuris bus vaidinamas po Kalėdų.

A. L. T. S. 18-tos kuopos pirminkaš Jonas Brazauskas.

DETROIT, MICH.

Susirinkimas.

Susirinkimas A. L. T. S. 29 kuopos įvyks lapkričio 12 d., 2 val. po pietų, po No. 5249 Joe Campan ir kamps Frederick Sts. Gerbiameji sandariečiai! malonėkite visi ateiti į susirinkimą, ypačiai, kad jau daugelio užsilikė nemokėtos mokesys. Ir jeigu neatnaujįs mokesčių, tai tuomet skaitysitės pasitraukę iš sandariečių tarpo ir laikraštis bus sulaukytas. O netekę tokio laikraščio, kaip "Sandara," nėra mažiausios abejonės, kad pateksite į tinklus juodosios gaujos, nes tai vienutėlis laikraštis, tai "Sandara", kuris nurodo kelius, kuriais mes eidami netik patys nepateksime į tuos tinklus, bet dar suplėšę ir kitus paleisime, kurie jau yra pagauti.

Taigi dar kartą prašau visu atsilankyti į susirinkimą, taigpi pakalbinkite savo draugus ir drauges, kad pasilikyt šios garbingos organizacijos nariais ir narėmis. J. Laukonis.

UNION CITY, CONN. Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 57 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 13 d., nedėloje, 2 valandą po pietų, Lietuviškoje svetainėje, Linden Park, Union City, Conn. Meldžiū visus atsilankyti į minėtą susirinkimą, nes yra daug naujų dalykų, kuriuos turim aptarti, labiausia apie Sandaros metinį Seimą ir išrinkti atstovą, kuris galės dalyvauti Seime. Gavę iš Centro balsavimo blankas 1922 m. Centro Valdybos turėsime balsuoti. Taigi meldžiū visus atsilankyti, dar kad galėtumėte išklaudyti Conn. Apskričio susivaziavimo atstovų raportą. Meldžiū atsivesti ir naujų narių. Rašt. F. Vilkas.

T.M.D. Reikalai.

KĄ VEIKIA T. M. D. CENTRAS.

Laikas nuo laika, kai-kurie T. M. D. nariai klausinėja vienas antro, ką veikia T. M. D. Centras, davinėja įvairius sumanymus, kad sukelti narių tarpe geresnį upą, kad pateikti jiems šitą už jų į draugiją įmokėtus pinimus. Tas yra labai malonu, kad sugestijos duodamos, tik butų dar geriau, jei mūsų nariai ir kuopos savo straipsnius ir nutarimus siųstų T. M. D. apsirinktan organan, "Sandaron", tai butų daug lengviau visus reikalus pasekti, pamatyti.

Nuo praeito T. M. D. seimo, kaip žinote, buvo nariams pateikta nemenkos vertės knyga "Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje." Pradžioje šių metų buvo išleistas naujas veikalas "Lenkų Šamokslas Lietuvoje." Mes jaučiam, kad T. M. D. toli gražu nepatenkino savo narių šiais metais, bet galime pasidalyti žinio-mis, kad trumpame laike išsiuntinėta moksliskās, įdomus veikalas "Kitas Karas," kuris dabar randasi spaudoje ir pasitikim, kad Kalėdų dovanoms kiekvienas T. M. D. narys gaus naują knygą. Knyga bus su braizniais ir iliustracijomis, apie 200 pus-lapų. Pasitikiu, kad aplaikę nariai šią knygą, džiaugsis ir bus patenkinti iš Centro padėtų pastangų.

Kas toliau planuojama? Po Naujų Metų manome pateikti nariams moksliską veikala "Trumpas žemės Aprašymas," gausiai paveiksluota knyga, arti dviejų šimtų puslapų.

Dabar spaudoje, Lietuvoje yra paduotas didelis veikalas "Psichologijos Rankvedis." Si knyga nariams bus išsiuntinėta dar priešais busentį T. M. D. seimą. Taigi ateinančiuose 1922 metuose, T. M. D. nariai gaus dvi dideles knygas, \$3.00 vertės.

Kas toliau? Toliau yra jau supleutuota išleisti didelis veikalas "Pasaulio Istorija." Šis leidinis bus labai svarbus lietuviams, didelis pulsas mūsų literaturoje. Bus trys dideli tomai. Kad gražiai išleisus, reikės padėti daug truso ir pinigų. T. M. D. nariai, ar galite ateiti mums pagelbon? Nemanau, kad bent vienas pasakysite, kad negalime ir pasitikiu, kad ateisite. Tik kokiū būdu. Budai yra įvairūs: sunaudojimas savo įtekmės pažįstamų ir draugų tarpė, prikaltėjimas prisidėti prie T. M. D., sutvirtinimas apmirusių kuopų, išrinkimas mokesnių, o labiausiai pastanga praplėtimo narių skaitliaus. Matydami, ką T. M. D. pasiryžusi atsiekti ir kokią naudą nariai gali turėti, nesunku bus prikaltinti naujus narius, tik reikia noro.

Nemanykite gerbiameji, kad T. M. D. jau negali nuveikti didelių darbų. Ji veikia ir nuveiks, tik koznas iš narių prisidėkite nors su truputėliu agitacijos.

pirrašykite bent po vieną naują narį iki Naujų Metų.

Tiek tuom laiku galime pareikšti, T. M. D. nariams, kas yra veikiama T. M. D. reikaluose.

A. B. Strimaitis, T. M. D. Išdininkas.

PADEKA TĖVYNĖS MYLETOJŲ DRAUGIJAI.

Visi mes atsimename, kaip pereitasis T. M. D. Seimas nutarė pasiūsti beveik pusę T. M. D. knygyno į Lietuvą. Ir tai buvo padaryta pradzioje šių metų.

Rugpjucio mėn. 4 d., 1921 m., laikraštėje "Karys" tilpo žemiau padėta padėka. Vadinas, T. M. D. knygomis jau naudojasi Lietuvos žmonės, ypač visa kariuomenė, nes knygos padalintos į visus Lietuvos karių knygynus. Padėka skamba:

"Karo Mokslo Skyrius reiskia gilio padėkos broliams Amerikos lietuviams už paaukoatą Tėvynės Myletojų Draugijos karių knygynėliams, didelį knygų skaičių. Be šios Draugijos Lietuvos kariuomenė jokiū būdu nesugebėtų įsigyti tiek daug brangių ir gražių knygų, kurios nuo šio laiko bus Karių Knygynėlių papuošimas.

Generolas Raduš Lenkavičius, Karo Mokslo Skyrius Viršinkas, Kapitonas Biržiška, Karių mokymo Dalies Vedėjas, Karininkas Slezevičius, Skyrius Reikalų Vedėjas."

T. M. D. nuo pat savo dienu maitino lietuvių liaudį knygomis, mokslu, žinynu. T. M. D. maitina ir dabar, kada mūsų jaunutė Lietuvos Valstybė atsistojo ant kojų ir iriasi - keliauja prie pilnos Lietuvos Nepriklausomybės, Laisvės. T. M. D. šviečia ne tik čia, Amerikoje gyvenančius savo brolius, bet ir už vandenyno, mūsų Tėvyneje. Pasiųstosios knygos puošia Lietuvos knygynus ir mūsų kariuomenė naudojasi, šviečiasi, mokosi.

Taigi, lietuviai, kurie dar neprigulite prie T. M. D., tai dabar, užstojus darbuotės sezonui - rudeniu, žiemai — rašykites prie T. M. D., rašykites prie kuopų ir stiprinkite Draugiją, kad ji kuodaugiau galėtų išleisti knygų savo nariams ir tenai už vandenyno galėtų suteikti, kad mokėtų geriau gyventi, mūsų reikalus geriau pažinti. Kur nėra kuopų, tai tverkite ir buriais rašykites. Pabaigoje šių metų gruodžio mėnesyje visi T. M. D. nariai gaus dovanų Kalėdoms naują leidinį, vertės suvirš dolerio. Netrukus po Naujų metų, tikimės, kad gausime kitą, tai "Psichologijos Rankvedį," kuris jau spaudoje. Kuodaugiau bus narių, tuo daugiau bus įplakų, tuo daugiau T. M. D. galės naujų knygų išleisti ir po mūsų gryčiaš paskleisti.

Metinė mokestis į T. M. D. tik vienas doleris. O naudos gauna už nesuskaitomą daugybę. Reikalaukite iš Centro Tėvynės Myletojų Draugijos Įstatų, reikalaukite iš T. M. D. knygų katalogo. Dirbkite visi, kas tik apšvietos ir mokslo reikalą suprantate ir kas tik apšvietos norite.

Visais T. M. D. reikalais kreipkitės T. M. D. Sekretoriaus adresu: J. SEKYS, 101 Oak St., Lawrence, Mass.

SANDARIEČIŲ DOMAI.

Dr. D. Alseika, išvažiuodamas Lietuvos, man paliko apie 20 sertifikatu "VARPO" Bendrovės akcijų. Gerbiama sandariečiai privalo paimti po kelias akcijas į tuomi paremsime savo vienminčius Tėvyneje. Akcijas pasirsuduota po \$12.00.

K. J. PAULAUŠKAS, 327 E Street, So. Boston, Mass.

Dviasm kankinē bus tam, kurs ne-turēs Lietuvos Laisvės Paskolos Bono-rų.

Lietuvos Laisvės Bonas, tai ženklas pilietiško susipratimo.

Karui Siaučiant

Bočių Atmintojas

(Tąsa).

2 kuopa išgirdus, kad atvyko kulkosvydžiai, nudžiugo, kadangi iki šiol nebuvo ir gynėsi vien šautuvais. Toj pasakė, kad yra patogi kulkosvydžiui vieta ir užlipęs ant kalnelio tikrai pastebėjau, kad tik vieta kulkosvydžiui ir čia jį pastatėme. Gerai neapsižvalgęs iki šiol maniau, kad tik taip šaudomasi iš apkasų, bet kuomet pasistatė kulkosvydį pažūrėjome pirmyn, pastebėjome, kad laukais slinko jį mus juoda ir tiršta rusų grandinė. Durtuvus atstatę pirmyn artinosi ir ėjo arimais ir pievomis. Nuo mus toľumo galėjo būti iki 1000 žingsnių, dar toli ir tuojau jį juos atidengėme kulkosvydžio ugnį. Rusai pajutę naujų pajėgų pas mus ir išgirdę kulkosvydį, kurio iki šiol nebuvo, suprato, koks dalykas. Sugulė ant pievos ir nei vieno nebesimatė. Perstojus mus kulkosvydžiui šaudyti, sukilė vėl ėjo jį mus artyr, mes vėl sveikinome kulkosvydžio ugnimi, ant kurio vis guldavo, o perstojus šaudyti kildavo ir eidavo. Ta pati istorija tęsėsi iki mušio galui. Pievoj augo, lyg kokia sala juroj, keletas didelių beržų ir visą laiką buvo pastebima rusų pasirodymas apie juos, nuo kurių negalėjo nueiti verčiami mūsų ugnies. Ištikus kulkosvydyje klučiai ir perstojus mums šaudyti, kolei pasitaisyse, rusai tą praugą pasinaudoję slinko artyr, nežiurėdami į šautuvų ugnį, kurios nesibijoję ir ėjo stati. Jau toli buvo nuėję nuo berželių, kuomet sutaisytas mūsų kulkosvydis vėl pradėjo siausti jį juos ir sveikinti neprąšomus svečius. Rusai sugulė ir vėl kėlėsi ir įnirusiai ėjo, ėjo smarkiai. Sako, kad tai buvo gerosios jų komunistinės dalys, susitiko tame lauke kirvis su akmeniu, dvi narsios ir turinčios savo įdėjus kariuomenės, kurios kiekviena kariavo narsumu už savo siekiamus tikslus ir dėją. Lietuviai laikėsi ramiai ir kareiviai, norėdami pirmą kartą rimtesniame mušyje, bet atrodė šalti, rimti ir nebijantieji, geriau, negu seni kareiviai. Šaudė, taikydami ir viens kitam nurodydami taikinį, kur slinko priešaš. Priešaš jau lipo per tvorą, esančią lauke. Iš mūsų girdėjosi vien šukšmas: "je, je, žiūrėkite: jau lipo per tvorą, taikyti visiems, ugnį sparčiau, sparčiau, kas tik galite iki paskutiniam ir kuo smarkiausiai!" Iš karininkų vien girdėjosi: "vyrai! tik taikyt kit gerai!" o vyrai emė iš akies ir priešaš griuvo nuo tvoros lyg maišai, o ypač pasukus kur kulkosvydžiu. Priešaš kas-kartą artinosi ir puolė smarkiai, buvo nepertolimas. Turėdamas laiko iš šautuvo taikydavau jį priešą ir gerai išsišaudžius, liko karštas šautuvas ir rankoje sunkiai palaikomas. Nužiūrėjau vieną priešą, kuris, jei pavyktų jiems prisiartinoti prie mus, durtuvu pulyt mane. Buvo vyras didelis, juodais kailiniais ir kepure, durtuvą atstatęs drąsiai artinosi ir slinko kas-kartą arčiau vienu taku. Parupo man pirmiausiai atsiskaityti su šiuo, o paskui kitais, ėmiau ir jį taikyti ir sekti, kolei savo pasieksiu. Pataikęs iššauku, jįsai puola žemyn ir nesimato. Na, manau, turbūt nukovijau, dabar žiūrėsiu kitą, kuris man pavojingesnis ir patogesnis. Kitą bežiūrėdamas, vėl žiūriu tas patsai atsikėlęs eina ir artinasi. Įpyktu ir vėl taikau jį, iššauku, jis gula, aš vėl kitos aukos įjėskau. O tuokart jis vėl keliai ir eina jį mus. Perpykau ir kelius šūvius jį paleidau, įnirsau, lyg regis jį kokį pasityčiojimą. Įėjus rusų grandinei jį arimus ir jau nebetolimais esant nuo mus. Musų jų šaudymas didėjo. Aš jį juodąjį nepalioviau ir įėjus jam jį arimus išleidau kerštingą šūvį, nuo kurio pargrįvo ir daugiau nebemačiau, kur dingo: ar liko nukautas, sužeistas, ar gal pilvu girion nuslino, kadangi jį šone buvo nepertoli. Priešą arčiau, priešas tiesiog neapėkentė mūsų taikos ugnies ir pasileido bėgti šonan, jį giria. Musų ugnis vijo įsiutusiai, kulkosvydis virdamas lyg katilas tarškėjo ir lydėjo juos, lyg Morkus laputė iš vištininko. Vieni sugulė čia pat lauke ir nebeėjo pirmyn, kiti subėgo girion, ir manėme, kad tas pasibaigs. Jauties puikiai, kuomet priešas sumuštas bėga — taip ir ščia. Koks neapsakomas džiaugsmas, kuomet nuo mūsų saujos bėgo stiprios priešų spēkos! Griuvo, kėlėsi, bėgo ir vėl griuvo, betvarkė buvo baisi. Iki šiol jų šūviai mums nieko nekenkė ir lėkė aukštai virš galvų. Galėjai susilenkę vaikščioti, nieko nekluudė, tik girdėjosi, kad švilpė. Po kokiai 15 minutų pajutome taikius šūvius. Eglutės, pas kurią gulėjau, pradėjo laužyti šakas ir mesti man ant kupros; kulkutės emė epti apie ausis ir puolinėti po pačia nosimi. Viena vos prašvilpė pro nosį, puolė dešinėje žando tik per žingsnį ir pakėlusi žemį smolęjį uždrėbė man ant veido. Dešinėje pradėjo šaukti sužeistas per abi koji, keli žingsniai nuo manęs kareivis, grėta jo vėl šaukia kitas sužeistas per krutinę; kairėje per kokius 8 žingsnius sužeistas per galvą. Šis nešaukė ir tylėjo, buvo silpnas. Apie mane ir kulkosvydį pradėjo kulkutės puolinėti tankiau ir arčiau. Umai tuojau puolė kairėje manęs po pa-

čia galva viena kulkutė per pusę žingsnio, antroji per du, trečioji per pusantro, kita vėl dešinėje viršgalvyje. Viena prašvilpė ir tiesiog šaudančiam iš kulkosvydžio kareiviui per bato kulnę, nunešdama jį, bet kareivis šaudė ir neįjutė, kad jo batas sužeistas. Palei kulkosvydį į koją sužeistas vienas iš mūsų kulkosvydininkų Vincas Locaitis ir ėjo šautuvu pasiremdamas užpakalin. Nūmušimas šaudančiam kulnies aiškiai davė sukrauti, kad priešas savo taikia ugnimi mus pšaudo iš šono — iš girios ir kulky puolimas buvo ne išpriešaš. Priešaš buvo girioje, kuri buvo nepertoli ir jis mus matė aiškiai ir taikė jį mus iš kairio šono ir bandė supti. Mes gulėjome ant dirvono neapsikąsė, kadangi atėjo veikimo laikas ir neturėdami lauko lopetėlių negalėjome tą padaryti. Supratu, kad jie puikiai mato mane ir kulkosvydį su veikiančiais apie jį ir sten-gėsi jam kuodaugiau pakenkti, atidengia smarkiausiai jį vietą šaudymą. Į šaudantį kulkosvydį surėkiau, kad pasilinktų biskuti žemiau ir lystų jį krumą, kur augo ant kalnelio dvi susiglaudusios eglutės, ir atidaryti ugnį jį šoną, priešais palikdami apšaudyti kuopai. Iš miško pamatėme išbėgant po kelis kareivius. Vienas iš mūsų kareivių - kulkosvydininkų pribėgęs prie manęs pradėjo rodyti jį beslenkantį iš girios priešą. Paliepiu jam, kad pasakytų apie tą kuopos vadui, ir kareivis tą išpildęs grįžo atgal, pranešdamas, kad kuopos vadas atsiumtė iš grandinės jį tą šoną dar 12 kareivių ir jie padės laikyti šoną; kiti grandinės kareiviai laikė iš priešais, kur gulėjo rusai ir kartas nuo karto norėjo atsikelti ir artinties, bet mūsų ugnies laikomi negalėjo padaryti.

Kulkosvydis, ilindęs jį tarpą dvejų eglučių, atidarė jį šoną smarkų šaudymą; kareiviai, būvusieji tame šone, taipgi atsikuso j kairę ir emė be galesčio siausti jį apsupantį mus priešą. Aš pastebėjau savo kairėje augančią eglutę, atbulas pradėjau prie jos slinkti ir pasislėpęs pro jos apačią iškišau šautuvą ir ėmiau jį išbėgančius rusus taikyti. Mums išsislapsčius po augančius ant kalnelio krumis ir atidengus smarkią ir naikinančią juos narsią ugnį, jie pradėjo aptilti, matyt pabugo mūsų narsumo. Naujų iš girios nebesisirodė, išbėgusieji dingo, ir vakare, saulutei jau visai leidžianties, mušis pasibaigė. Kuopos vadas įsakė sulaukyti ugnį ir liko tylą, tik ją tramdė 4 mūsų sužeistieji, kurie budami lergvai sužeisti dejavu; sunkiau sužeisti vien al-savo ir nepratarė žodžio. Ant laikrodžio buvo 18 val. Saulutė pasislėpė ir naktis apguobė karo lauką, kur voliojosi nukauti priešai; dejavu sužeisti, ir žemę vilgė jų kraujas. Dešinėje nepertoli stovėjo Strošunų kaimas, priešais, — iš kur priešas puolė, matėsi Mijaugonių kaimas. Ties tuo kaimu Strošunai, vokiečiai del akių buvo davę vieną savo burį kareivių su vienu kulkosvydžiu ir raitelių - žvalgų, bet ir tie patys, kuomet smarkiai pradėjo pulti rusai, o mūsų jėgos buvo menkos, ar iš bailės, ar norėdami sudrumsti musiesiems upą, pametė mušio lauką ir palikę savąj kulkosvydį, giedodami "Doicland, Doicland" nuėjo j žiezmarius. Patikę kelyje važiuojančius iš žiezmarų mums pagelbon kulkosvydininkus patarė grįžti atgal, kadangi vis viena musieji nebeatsilaikys ir atsitrauks, o gal ir belaisvėn pakliūs, bet mūsų kulkosvydininkai neklausė ir atvyko j mušio lauką, kur mus rado jau po mušiu, ką-tik atmušus priešų antpuolį.

Buvo ramu ir mes apsikasėme ant to paties kalnelio, kurį apsaugojome nuo smarkaus priešų puolimo. Atvyko pagelbon kulkosvydis apsikasė dešinėje tarp 2-sios kuopos, ir laukėme naktinio jų antpuolio. Mums atmušti pavyko, bet mūsų kairėje ties žasliais turėjo atsitraukti ir tuo pagadino visą fronto dalyką. Traukties reikėjo ir mums, kadangi supo iš užpakalio, užeidami kairę. Negalėjau suprasti, kuomet po mušiu keli iš mūsų kareivių leisdamas prie gurguolių pas Pajatiškių kaimą atnešti šovinų, jų nebusiūkdavau. Siunčiau vieną, kitą, bet nei vienas negrįžo.

(Daugiau bus).

VAŽIUOJANT IŠ ATOSTOGŲ.

(IŠ DIENYNŲ).

Su-Diev, su-Diev, tau gamta puikioji,
Su-Diev jums griuvėšiai tamsų,
Su-Diev, girioms, kalnams, upeliams,
Su-Diev mergelėms grazioms!

Jau laikas skirties ir keliauti,
Kur ginklai žvanga, kraujas plust,
Tenai namai—man skirta buti,
Ir jusų vėl nebematyt.

Mane vilioja, kur vargas juodas,
Kur nēr linksmybių saldžiū,
Kur vien tik kraujas ir dejonė,
Kur draugai kajuas su dirtom.

Tenai man vieta daug brangesnė,
Už rumus turtuoliū puikiū;
Tenai daugiau mano protas-randa,
Pasaulį supranta labiau.

STASYS BUTKUS.

Kurtavėnai, 21-VI-1920 m.

Dailioji Lytis

PR. S. ŽINĄS.

Sykį žydas pasigyre, jog jis vedė gražiausią moterį pasaulyje. Žmogus paabejojo, kad toks praruges žydas galėtų užkariauti dailiausios merginos meilę.

Žingeidavimo dėlei, žmogus paprašė žydo, kad anas parodytų savo pačią. Žydas visuomet mėgsta parodyti žmonėms savo tavorą, ar jis vertas ko, ar ne. Tuojaus žydas parodė žmogui savo pačią. Žmogus pamatęs žydo "dailiausią" pačią nusijuo-kęs su įronija patēmijo:

—Žyde, ar tu neesi aklas ant vienos akies?

Žydas supratęs pašėpimą pasiskubino:

—Nu, ba tamsta žiuri su savo akimis. Jei tamsta žiurētum su mano akimis, tai tamsta saky-tum, kad mano pati gražesnė už visas karalienes.

Kuomet kas kalba ar rašo apie dailiąją lyti, tai suprantama, kad tai kalbama apie moteris, o ne vyrus. Kas moteris vadina dailiaja lytimi: vyrai ar moteris? Suprantama, kad vyr-ai. Mat vyrai žiuro j moteris, kaip minėtav žydas, ne su mote-riū akimis, bet su vyrų. Kodel vyrams taip išrodo moteris, tai tik patyrę moteris ir atydus vyr-ai supranta vyrų psichologiją. Kiekvienas trezvas ar girtas visuomet kalba tik tą, ką jis, ar jį turi mintyje. Visi žino, kad vyrai visuomet pavėjija sau daug-riū akimis, bet su vyrų. Kodel vyrai visuomet pavėjija sau daug-riū akimis, bet su vyrų. Kodel vyrai visuomet pavėjija sau daug-riū akimis, bet su vyrų. Kodel vyrai visuomet pavėjija sau daug-riū akimis, bet su vyrų. Kodel vyrai visuomet pavėjija sau daug-riū akimis, bet su vyrų.

Visi žino, kad mylinčios poros visuomet mato daug dailės vienas antrame. Taipgi visi žino, kad vyrai įsimyli j moteris, o moteris j vyrus. Didelė retenybė, kad vyras įsimylētų j vyrą, o moteris j moterį.

Daugiau, negu aišku, kad įsimylėjimas vyro su moteria vi-sur ir visuomet atsiranda iš ly-tiškų pajautimų. Šią neužgin-čyjamą nuomonę apie įsimylējimą patvirtina stipriausi faktai apie gvoltu traukiamą viens prie antro, — neatsižvelgiant visų daromų kliūčių, — kol nevedė ir atšalimą bei neapykantą, kuomet visi išsivaizdinti saldumai buna užganėdinti po vestuviū. Kas-gi atsitinka su dailiaja ly-čia? Atsakymas, nieko. Dailioji lytis, kokia buvo, tokia ir yra, tik mintyje apie lytiškų jausmų atsiranda permaina, o ne dailioje lytyje.

Kuomet vedusioje poroje ap-sireiškia nesutikimas, tada, su-prantama, išnyksta dirbtinė nuomonė apie dailiąją lyti. Žo-džiū, kuomet dalykai virsta an-tron pusēn, tada dailioji lytis tampa biauřaja lytim. Kad ta-me neatsirastų dvejų nuomo-niū, prisiziūrėkite vedusius ir nevedusius, ypač senbernius ir senmerges. Senmergēs, kaipo moteris, nediršta viešaš prisipa-žinti, ką jos širdyje jaučia. Vi-sai kitaip yra su senberniais, jie pasinaudoja iš vyrams suteiktų privilegijū link meilės ir tampa religiška fanatikai, kas liečia moteris vardo ir ypatos. Sen-berniai tiesiog pradeda klajoti žo-džiū ir raštu apie moteris dailumą, Senberniai tankiai per-eina ritmumo rybas ir pasiekia šlykštumo pelkes. Daugelis senberniū tampa pašėpimo kamščiais, o kiti rašytojais bei savo rušies poetais. Kas žino y-patiškai tokius senbernius, tai sutiks su manim.

Kuomet skaitydami korespon-

dencijas atrasite aprašymą a-pie p-ľę Užriestanosyę ir jos pirštus, akis, lupas ir dar ką ki-tą, — žinokite, kad tai nelai-mingo senbernio atdusiai. Ar-čiaū prisiziūrėjus tų senberniū lengvai surasite priežaštis, kurios juos kankina. Greičiau-sia toki senberniai buna gamtos nuskriausti, k. t., nuplikę, raupt-letėi, kuproti, šleivi, didelės, kaip rogės kojos painiojasi, trumpa, užriesta ar suplota nosis, et ce-te-ra, et cetera.

Lietuviams bus geriausias pa-vyzdys Jovaras. Didžiaua Jo-varo eiliū paaukuotos mergi-noms. Skaitant tokias eiles net šlykštū darosi. Skaitant Jovaro eiles ir Dovidio Psalmas galima, nes yra iš ko pasirinkti gražiū žo-džiū, bet ne minties. Kaip Dovidas Psalmose šaukiasi prie Dievo, kad jis išdžiūvo, kaip sienas ir galima suskaityti jo kau-lus, taip tais pačiais žo-džiais p. Jovaras šaukiasi prie kiek-vienos panelės, kurios jis negali pasiekti ir palytėti. Tokis poe-tiškas kniaukimas per dienas ir naktis mokantiems skaityti į-griso. Ilgiau pakęsti negalima buvo. Vot, kas-nors ir kur pa-sisiulė j piršlius ir įpiršo Jova-rui pačią. O ką? Ar nepatai-kė su mostim ant skaudamos vietos? Kaip matote, Jovaras paliovė garbinęs moteris. Jau negirdima poeto Jovaro maldų prieš gėles, įkvėpimo dvasios ir angelus moteris ypatoje. Mat, alkanas tapo papenėtas ir trokš-tantis pagirdytas.

Iš senberniū raštū mes suzi-nojome, kad moteris, tai yra dailioji lytis. Gi senmergēs ty-li ir kankinas, nes bijo sarkas-tiškų pašėpimų, jei ir jos vie-šaš išsireikštų panašia, kaip senberniai.

Kas nežino, kad gamta sutvė-rė visus gyvunus vyrus dailēs-niais, negu moteris? Nėra rei-kalo čia išdėtyti sparnuočių, ke-turkojų ir dvikojų gyvunū ru-šis, nes skaitytojai patys gerai žino, kad paukščiu ir keturkojų patinėliai yra daug dailēsni už pateles. Kodel gamta pamylėjo patinėlius labiau, negu pateles, tai kitas klausimas.

Bet žmoniū vaislės gyvunai patys savęs nesupranta. Žmo-niū vaislėje, neatsižvelgiant mo-teris ar vyras, kas nešoia mote-riškas drapanas, tai dailioji ly-tis. Ar mažai vyrų negali nu-sėdėti teatre, kuomet jauni vyr-ai persirėdę moteriškomis drapanomis pasirodo ant pa-grindų? Dailioji lytis tuojau tampa nedaili, kuomet vyrai pa-mato "merginas" vyriškos gim-ties. Tada vyrai rangos, o mo-teris tirpsta iš juoko.

Netik paprasti senberniai, bet ir "nenorinti" užginto vaisiaus senberniai — kunigai visuomet perdeda apie paneles. Paveiz-dan, kunigai, rašydami Visų šventū litaniją, tik perbrenda paprastą laikraštine kalbą, be jokiū padailinimų. Bet pasiskai-tykite litaniją j Panelę šven-čiausią. Oh! boy. Čia jau pa-matysi žvaigždes, lelijas, palie-tą aliejū, perlus, žamčiugus, gy-vą saltinį ir viską brangiausią ir skaniausią (išskiriant auto-mobilą ir... ir moon shine) nepa-miršdami, antgalo, suukti: "In-das dvasiškasis." Ar tai nē-protiška liga, kurią pagimdo ly-tiškas gašlumas? Pagalvokite, apie kokį Marijos palietą aliejū senberniai klajoja. Ar Marijos palietas aliejus kitaip kvėpia, negu Jokubo palietas aliejus? Arba apie kokį ten "dvasišką in-dą" kunigai rēkauja? Sakau, j-tokias panelės Marijos kuno-smulkmenas tik nelaimingi sen-

berniai ir girti kareiviai išdris-tų gilintis.

Toliau, kas matėte, kad kuni-gai maldose Kristū pavadin-tų švenčiausiu ponaičiu. Juk iš pel-no pusės Kristus daug vertesnis, negu panelė Marija. Bet čia ne ypotos vertės klausimas, o ly-ties. Tokiame atvejyje Kristus, kaipo senbernis, senberniais iš-rodo nevertas nei senmergēs Marijos pančiakos. Netik sen-berniai patys, — apkolioti nuo gaspadiniū už perdaug mylėjimā artimo savo,— įpuola j haliuci-nacijā apie Morijos gražumā, bet net sveiko proto vedusius vyrus ir moteris priverčia ap-kaišyti paveikslā (gegužės mė-nesyje) ir nusiklaupus iki pus-nakties šaukti, rēkti: "Aliejus palietas, o Marija, vardas tavo!" Pagalvokite, kaip šlykštū vedu-siems vyrams garsiai, girdint daugeliui moterū, šaukti, gar-binti Marijos palietā aliejū, kuomet jie (vedė vyrai) gerai žino, kad visų moterū palietas alie-jus turi vienokias ypatybes.

Toliau dvasiški senberniai, budami išbadėję priešingos ly-ties, jieško netiesioginio budo pasisotinti nors žo-džiais apie ly-tiškus smagumus. Viešai kal-bėti taip, kaip kareiviai, dvasiš-ki senberniai neišdrįsta, nes jie skelbiasi esą doros mylētjai. Užtai suorganizavo davatkū ar-mijā su tikslu, kad anos gailētū-si už nuodėmes. Šis užmanymas pataikė senberniais su užskū-ka apikakle ir senmergēs su gyvais ir mirusiais kudikiais, kaip su tepelu ant sausos ašies.

Senberniai atsisdėję profesio-nalan (spaviednyčion) per die-nas romansuoja, kuštasi su senmergėmis apie piktas kuno pagundas, kuno "čystatā", ne-kaltybes ir visus kitus galus.

Raišos, šleivos, kuprotos, rau-plėtos ir nepilnaprotēs senmer-gēs pō kairėi ir po dešinei visų pasieniu stumia viena antrā prie senbernio budos smagiai pasišnekėti, kaip piktos mintis jas kankina per naktis. Gi sen-bernis su užsigardžiuvimu gili-nas j visas aiškiausias smulkme-nas. Daleiskime, spaviednyčio-je atsisdėty sveika ir skaišti senmergė, tada, suprantama, senmergēs atsitrauktū nuo pa-sieniu, o jų vietoje senberniai atsistovų pasienyje. Ar jus abejojate, kad taip butų?

Svietiški senberniai kišeniuo-se nešoiasi zerkolėlius su pliko-mies merginomis ant antrus pu-sēs, arba peiliukus su plikū mer-ginū paveiksiais ant peiliuko krauniū. Senmergēs nešoiasi ražančius su pliku Kristum ant kryžiaus. Kunigai sėdi spavė-dnyčiose ir klausinėja senmergiū: "O kaip tada? Kaip toliau? Su-kuomi? Kur? Ar ilgai?" ir t. t. Tokia dvasinē saužagystē nevie-nam ir nevienai sumaišo protā, susikvailavoja. Visai kitaip el-giasis vedė (protestonų) kunigai. Pastarieji turi savo dvasiškus indus, iš kuriū palietas aliejus jiems neišrodo perbrangus. Del-to jie ir nesimeldžia prie Mari-jos ir Marijos vardo maldose ne-mini. Kas kita jiems Kristus. Netik bažnyčioje medžiasi prie Kristaus, bet ir ant gatvės išē-ję šaukia, laužos, šokinėja, pul-dinėja, spardos ir kapstos, kaip murza įvijęs katiną medin. Tai vėl išpyrę akis debesysna kau-kia: "Džyzus! Džyzus!" tartum jiems dantjis gelia. Matote, dva-siški senberniai ne geresni už svietiškus.

Jei bučiaū mergina, tai saky-čiau, kad dvasiški senberniai y-ra per daug pavydūs, karšta-kraujai, meilūs ir perdaug, ker-štingi. Vėk pasiklausykite, kaip anie užpuldinėja ant merginū. Niekas tiek ilgai nežiuro ant merginū, kaip dvasiški senber-niai. Svetiškiems senberniais ir pussenberniais patinka štar-kios ir štarčiai apistaisę mergi-nos. (Bus daugiau).

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South
Boston, Mass.
by the
**LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA.**
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor
K. J. PAULAVSKAS
Business Manager.
827 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
**AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINES
SANDAROS**

Prenumerata turi būti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50
" " Kanadoje \$2.75
" " (Užsienioje) .. \$3.00

Entered as Second - Class Matter
January 14, 1914, at the Post Office
Boston, Massachusetts, under the Act
of March 3, 1879.

Apžvalga.

KLERIKALAI VISUR VIENODI.

Zinome, kokia Amerikos lietuvių klerikų nešvari spauda, pilna melų, insinuacijų ir šmeižtų. Jų vadinamą "juokų" žurnalpalaikiū humoras iš tolo atsi-
duoda kvapu seno kamašio nuo nepraštos kijos. Nepribrendę, bemoksliai klebonių spurgučiai, gaudami už tai mokesį, skleidžia melus ir faktų kraipymus ir apjuodindimus tų, kurie prieš kleboniją nenusima kepurės.

Mes manome, kad Lietuvoje nėra taip bloga, kad da ten užsi-
likę nors palaikėliai laikraštines etikos. Bet pasirodė, kad ir Lietuvoje nešvarumas augo, augo ir susilygino su Amerikos laikraščių burnojimais ir prasimanymais. Ir keisčiausia tas, kad kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje, nešvariausia yra klerikalinė spauda. Skelbiama esą katalikai, doros mokytojai, kaišioja savo smailias nosis į kitų sąžinės reikalus ir tuo pačiu tarpu jie patys elgiaisi nešažiningiausiai.

KLERIKALŲ LAIKRAŠČIO REDAKTORIUS NUBAUSTAS KALĖJIMU — UŽ ŠMEIŽTUS.

Klerikalų laikraščio "Laisvės" redaktorius V. Bičiūnas net yra nuteistas kalėjimu už šmeižimą Mariampolės realinės gimnazijos mokinių — taip praneša "Lietuvos Ukiniukas." Mariampolės Apskr. Taikos Teisėjas rado klerikalų "Laisvės" redaktorių V. Bičiūną kaltu šmeižto, paskyrė jam 2 mėnesių kalėjimo ir liepė jam atšaukti šmeižtą laikraščiuose: "Lietuvoje", "Laisvėje" ir "Socialdemokratė."

Toks nuosprendis buvo paskelbtas gegužės 24 d. V. Bičiūnas apeliavo į Suvalkų Apygardos Teismą, kurs rugs. 6 d. taip pat rado Bičiūną kaltu šmeižto ir paskyrė jam bausmės 2 savaites arešto ir 10,000 auksinų piniginių pabaudos. Jeigu V. Bičiūnas nemokėtų paskirtos pinigais pabaudos, tai jis bus išlaikytas da 4 mėnesius arešte. Ir šis teismo nusprendimas turi būti paskelbtas "Lietuvoje" V. Bičiūno lėšomis.

Reikia dar neužmiršti, kad šmeižikas V. Bičiūnas yra pažymus klerikalų veikėjas ir Steigiančiojo Seimo narys ir, kaip ir kiti klerikalai, prisidengęs kryžium ir katalikiškumu varo kipšo darbą žodžiu ir raštu, kaip musičiai klerikalai daro čion pas mus Amerikoje.

KUNIGAS VAISNORA NUBAUSTAS UŽ ŠMEIŽIMĄ.

Netik kunigų pastumdėlis Bičiūnukas teismo nubaustas už šmeižimą, bet kiek vėliaus, t. y.,

rugsėjo 14 d., 1921 m. Suvalkų Apygardos Teismas nubaudė kunigą B. Vaisnorą už šmeižimą Lietuvos Valstiečių Sąjungos ir jos nario Mykolo Sleževičiaus. Kun.B. Vaisnorai paskirta bausmės viena savaitė arešto ir 750 auksinų pinigais užsimokėti.

Šitie yra pirmieji Lietuvos teismų nubaudimai už šmeižimą laikraščiuose. Ir tėvykite, kad pirmas už šmeižimą yra nubaustas kunigų gizelis, gi antras pakliuvo pats neatsargus kunigas. Kunigai gudrus, jie vargu daugiau į teismą pateks. Jie žino, kad žarijos reikia svetimais nagais žarstyti. Ir Lietuvoje kunigai susipras, kad norint ką apšmeižti, nereikia savęs šmeižtan implicuoti: pigiau yra pasisamdyti koks vaikėžas, kaip čia Amerikoje yra daroma. Jei už pinigą gali pasamdyti žmogžudį — kuno užmušėją — delko nepasamdyti dvasinį banditą?

GYVENIMAS LIETUVOJE VERDA.

Vienas žymių Lietuvos veikėjų asmeniškų laišku praneša "Sandaros" redaktoriui aktyvų žinių iš Lietuvos. Sako, gyvenimas Kaune verda. Valstiečių Sąjungos susivaižavimas pasibaigė spalio 11 dieną. Buvo perskaityta 18 įdomių ir turiningų referatų. Susivaižavimas paveidė Centro Komitetui sirdingai pasveikinti A. L. T. Sandaros besiantinantį Seimą.

Svarbiausias šių dienų klausimas tai esąs mokyklų, ypač gi universiteto klausimas. Toje srityje eina visos pažangiosios visuomenės kova su klerikalais, kurie daro visas pastangas paimti visas mokyklas savo žinion, globon ir pilnon kontrolėn.

DELEI HYMAN'S O PROJEKTO.

"Kitas begalo aitrūs klausimas" — rašoma toliau: — "tai Tautų Sąjungos verdiktas Hyman'so antrojo projekto pavidaile. Derybos priėjo liepto galą. Tautų Sąjunga butinai siulo Hyman'so projekta priimti. Jeigu Lietuva ir Lenkija to projekto nepriims, tai klausimas gali būti rīšamas kad ir ginklu, mes nustojame Tautų Sąjungos ir Ententės globos, (Daug tōs globos mes dabar turime! Red.). Yra tik tris mėnesiai laiko atsakymui. Visi mūsų diplomatai, kai kurie ministariai ir kai kurie žymūs politiniai veikėjai yra nusistatę priimti, plati gi visuomenė ir Seimas (bent kol kas) yra priešingi. Kaip bus, sunku pasakyti. Ir taip blogai, ir taip blogai... Sulyg Tautų Sąjungos statute, jeigu vienas pusė priima, o antra nepriima, tai ta antroji bus priversta priimti..."

Iš viršuje cituotos laiško ištraukus matote, kad Lietuvos liaudis yra griežtai nusistatę prieš priėmimą Hyman'so projekto pamažu užtroškinti Lietuvą po lenkų paklode, gi dalis politikierių ir diplomatų gatavę ant amžių išsižadėti Lietuvos nepriklausomybės. Stebėtina, kaip tai kartais prasti žmoneliai turi daugiau supratimo už "mokyklų" diplomatus. Liaudis instinktu atjaučia tā, ko diplomatai regimai negali suprasti, kad Tautų Sąjunga yra niekas daugiau, kaip tuščia puslė, daug barskanti ir išrodanti didelė, bet neturinti savyje jokios galės. Didesnės valstybės, daugiausiai Prancuzija ir Anglija, slapta viską nusprendžia ir paskui tik per Tautų Sąjungą lošia kvailiams farsa, buk tai ve Tautų Sąjunga ką nors išsprendžia! Tautų Sąjunga taip "išspręs", kaip Prancuzijos ir Anglijos bus pirmiau susitarta. Tos šalys griebis sau viską, kā tik matys greibtino. Jei Lietuva nesipriešis, žinoma, pagal prancuzi noro, ji bus prikerhta prie Len-

kijos, jeigu gi Lietuva pasistatys griežtai ginti savo teises, neišdrįs pnekas Lietuvos pavergti.

TAUTŲ LYGOS VILIAI.

Iki šiol kiekvienas, net ir Lietuvos "diplomatai", privalė pastebėti, kad Tautų Sąjunga neįješko teisybės ir neužtarauja mažų nuskriaustų tautų, tik, priešingai, stengiasi išnaudoti jas. Pati savaimi bejėgė, ji yra tik gudrai sumanytos kilpos, kuriose didžiųjų šalių militaristai nori susigauti silpnesnius. Tautų Sąjungoje nieko nuoširdaus nėra daroma, tik diplomatinėmis gudrybėmis stengiamasi išvošti, kiek kuri šalis yra nusistatę ginti savo teises: pasiduoti — Paimame tave; griežtai pasipriešinti — gyvuok sau; svyruoji — tolei tavo sąjūsime, kol tave supainiosime, kad pasiduotum, arba kol atgauši protą ir griežtai PAREIKALAUISI savo teisių. Lietuvos "diplomatai" svyruoja ir stato Lietuvos nepriklausomybę pavojun. Ir kaip iš jų turi paslapta juokties didieji tarptautiškieji sukčiai, matydami, kaip Lietuvos "diplomatai" rimtai svarsto dalykus, jiems tik juokais pakištus didžiųjų diplomatų!

Jei mus diplomatus prigavo aiškiai matomi juokdariniai viliai, tai sveiko lietuvių tautos proto tas negalėjo prigauti — VISA LIETUVA VIENBALSIAI PROTESTUOJA PRIEŠ HYMAN'SO PROJEKTĄ. PROTESTUOKIME IR MES, AMERIKOS LIETUVIAI! Lietuvos nepavergs, jei Lietuva nenorės vėrgijos. Gelbėjime Lietuvą iš diplomatų — svetimųjų ir savųjų!

KAIP YRA DABAR LIETUVOJE?

Tolesniai laiškas kalba apie padėtį Lietuvoje. Sako, kad jei bus didesni kivirčiai su užsienių priešais, tai priešais laikyti dar didesnės kariuomenės, kas dar pasunkys žmonių gyvenimą. Laiškas sako:

"...Ant gyventojų uždėtos revizicijos, kurios jau ir dabar begalo žmones erzina. Bevažinėdamas po kaimus, labai mažai teradau žmonių, kurie butų iš valdžios užganėdinti; nusiskundimų begalo daug, labiausiai dėlėi revizicijų ir valdininkų savivaliavimų. Tvarkos labai mažai ir visur, kaip valdžios įstajigose, o dar labiau savivaldybėse, didelė stoka žmonių prityrusių, gerų ir dorų. Idealizmo, pasišventimo, viso to, kas buvo pernai rudenį, šįmet visai nėra, romantizmo periodas praėjo. Taip yra realybėje, o susidarusios politinės aplinkybės reikalauja didžiausio pasišventimo, visų įėjmimo. Artinasi svarbus istorinis momentas. Žinoma, priimant ar atmetant Tautų Sąjungos (Hyman'so) projektą nepaisius be ministierių kabinet križio — tas ir įnės nemažai dizorganizacijos..."

Kauno Apygardos Teismo sesijos skiriamos Raseiniuose spalio m. nuo 7 iki 13 d., Telšiuose spalio m. nuo 7 iki 13 d., Kupiškyje ir Panevėžyje spalio m. nuo 18 iki 25 d., Šiauliuose spalio m. nuo 28 iki lapkr. 4 d. ir Kedainiuose lapkr. m. nuo 9 iki 16 d.

Adv. Pr. Bračiulis grįžo iš Amerikos ir yra paskirtas Kauno Apygardos Teismo nariu. Bračiulis baigė mokslą Amerikoje ir advokato Chicagoje, Ill. Buvo grįžęs Lietuvai 1919 m. Tais metais gavo valdžios leidimą užsiimti advokatura Lietuvoje, vėliau, užėmus lietuviams Vilniū, buvo paskirtas Vilniaus Apygardos Teismo nariu. Grįžęs Kaunan tuoj išvažiavo Amerikon ir vėl grįžo apsigyventi Lietuvoje.
(“Liet. Uk.”)

Pastabos.

|| Kada mūsų "bepartyviai" pataps vienos ar kitos sriovės nariais? Laikas butų išsiblaivyti ir stoti į eiles dirbančių užsibrėžtą darbą.

|| "Vienybė" drauge su "Garsu" apkalbėjo, it davatkos prie šventoriaus, kad p. K. Pilėnas jau pro lenkas, ir t. t. Dabar pasirodo iš New Yorko ir Chicagos Hearsto laikraščių, kad p. Pilėnas iškėlia aiškėn prancuzų ir lenkų šunibes ir jų padarytas slaptas, kad tik Vokietiją kuo labiau suvaržys ir Lietuvą su kitomis Baltiko valstybėmis pasiglemžus.

|| Musų kai kurie taip mano, kad tautiečių menkos politiškos spēkos. Ana, girdi, kunigai laikraštį vieną po kitam įkuria ir šimtus tukstančių dol. iš "Tautos Fondo" leidžia Europon agitacijai ir t. t. Bet suprask tu, menkas žmogeli, šita, kad musų partija nors tik vieną laikraštį turi "Sandarą", ir šis nors nedidelis ir netaip išplatintas, kaip kunigų organai, vienok turi didesnį įtekmę, negu kunigų dešimtys tukstančių. Jie mato, kad čia jiems parapijonys nyksta. Lietuvoje taipgi jaunims tik senųjų verčiamas lankosi į šventorių. Ir ir kunigus kandidatai labai sumazėjo: visoje Suvalkijoje vos apie 12 kandidatų radosi stoti į seminariją, o ir iš tų kiek dar išstos!

|| Jeigu arklys suprastų savo įtegmę, tai nesiduotų save kinkyti į plėškę. Kad visi apsimetę "bepartyvių" liga tiek susiprastų ir nesiduotų save tokių laikraščių, kaip "Vienybė" ir "Amerikos Lietuvis" vadžioti už nosis, bet stotų tuojaus prie "Sandaros", tai mūsų spēkos kaip perkunas nutrenktų per kunigų nugaras. Tasyk jie visai kitaip apie Lietuvos butį kalbėtų.

|| Pirmiausia "Sandaroje" buvo pranešta pil. Norkaus iš Kauno, kad Gabrys jau po Kauną su Dr. Purickiu vaikštinėja, na, o "bepartyvė" Brooklyno "Vienybė" drovisi pasakyti, kad "S." rašo, tai ji savotiškai nuspasakoja: "čionai, Amerikon rašo iš Lietuvos pasitiktėni žmonės, jogeį žinomasis J. Gabrys jau esąs sugrįžęs Lietuvon." Mat bijosi, kad nesugriešintų nabagę, paskui jos redaktorius turėtų skubintis išpažintin prie kun. Petkaus.

|| Kas išjudintų prie veikimo Chicagos "20 daktarų", tai aš duociau už tai tukstantį vokiškų markių. Pil. M. Petrauskas vienas daugias "Sandaroje" parašo, negu visi Chicagos 20 daktarų.

|| Kai kurie chicagiečiai mano, kad "Sandara" vertėtų perkelti Chicago, tai, girdi, jai ten butų sveikiaus. Seimas arti, tegul chicagiečiai išmoka spaus-tuvės morgičių ir visas skolas, tasyk bus už ką ir reikalauti, kad "Sandara" perkelti Chicago.

|| Buvusis Lietuvos atstovas gerb. Vileišis išpaikino Amerikos lietuvius: visame kame tarėsi su visais, kaip Amerikoje praprasta, na, o p. Čarneckis veikia, kaip europietis, kaip visi Lietuvos valdininkai: nesitarę su kaimieriais elgėsiu; tai jau ir negerai.

|| Lietuva Amerikai yra skolinga virš 5 milijonų dolerių. Mums, amerikiečiams, visiems išvieno, be jokių partijų užsivarinėjimo, reikėtų tą skolą sudėti ir Lietuvos Bonais atmokėti, tasyk tai pasirodysime, jog esam Lietuvos tikri vaikai.

DAUGKENTIS.

Opera.

**VI.
LOHENGRIN'AS.**

Trijų aktų romantišką operą parašė Wagner'is; "Lohengrinas," kaip ir kitos Wagnerio operos, tai perdėm Wagnerio, — jo muzika ir jo žodžiai.

Pirm, negu kalbėti apie šią operą, reikia pakalbėti trumpai apie jos tvėrėją Wagnerį.

1831 m., gegužės 22 d., Leipzigo mieste, Saksonijoje (Vokietija) gimė Richardas Wagneris. Muzikos teorijos mokėsi pas prof. Weinlingą. Wagneris mirė 1883 m., vasario 13, Venezijoje, Italijoje.

Trumpai sakant, tai R. Wagneris buvo ir yra iki šių laikų didžiausias muzikos filzofas; jis kartu poetas ir filzofas. Jo veikalai perdėm perimti upu didelės pajiegos, kaip einančios iš minties, taip ir iš sielos. Wagneris, likęs kudikystėje našlaičiu, be tėvo, o motina įstekėjo antru kartu už aktorius ir rašėjo paprastų vedėvilijų, Dresdene, kur ir Wagnerio ėjo visos kudikystės laikas. Pradžioje Wagneris prie muzikos didelės linkmės neparodė ir jį traukė daugiau šiaip literatura ir vis mintyto apie parašymą kokio nors veikal, lygaus Shekespear'o veikalams. Vėl persikelia Leipzigan ir jau budamas studentu universiteto filzofijos fakulteto ir pasipažinęs su keliais muzikais, ypač su Osvaldu Marbachu, pradėjo rimtai mokyties piano ir kontrapunkto pas aukščiau minėtą Weitlingą.

Wagneris pradžią gyvenimo sunkiai vargo, nes jo veikalai pasisekimo neturėjo. Tad Wagneris daug rašinėjo laikraščiams ir susidarė jo keli svarbesni literatiški darbai, antai: "Die Kunst und die Revolution" (1849 m.); "Das Kunstwerk der Zukunft" (1850); "Oper und Drama" (1851) ir kiti.

1848 m. Vokietijoje kilo revoliucija, — įsimaišė ten ir Wagneris ir, kuomet revoliuciją valdžia nuslopino, prisiejo Wagneriui prasišalinti. Wagneris prasišalino ir prisiglaudė prie F. Liszto, Weimare, o vėlesniai išvažiavo Zurichan ir ten apsigyveno. Susidraugavo su Lisztu, o Lisztas Wagnerį labai rėmė. Wagneris veda antru kartu — už pačią Liszto dukterį ir jo karjerai kyla.

Reikia paminėti, kad R. Wagneris kai kurį laiką buvo direktoriu vokiškōs operos Rygoje, rodos nuo 1837 iki 1839 m.

Richardas Wagneris paėjo iš šeimynos muzikų. R. Wagnerio brolis, Albertas, buvo operos dainininkas, tenoras, o Alberte duktdė, Johanna, buvo garsi dainininkė, — ją Saksonijos karalius tyčia išsiuntė mokyties pas Garcia, Parisan; ji, Johanna, turėjo fenomenališką balsą, ypatingą savu pločiu, — daugiau trijų aktovų.

Pirma R. Wagnerio opera "Feja," parašyta 1834 m. — neturėjo pasekmių. Gyvendamas Rygoje parašė operą "Rienzi" ir statė Dresdene, 1842 m. Čia jau buvo geros pasekmės ir ji užkvietė Dresdenas paimt čia lazduvį kapelmeisterio. Vėliau parašė "Skrajojantį Olandietį," "Tanheiserą" ir įsimaišo revoliucijon ir bėga. 1864 m. Bavarijos karalius, Liudvikas II, pašaukia jį Munchenan ir Wagneriui suteikiama amnistija. Wagnerio operos vienok buvo statomos ir be jo. "Lohengriną" pastatė Lisztas, Weimare, 1850 m., rugpjūtės 28 d., tai buvo šimto metų sukaktuvės nuo dienos gimimo Goethe's. Patsai Wagneris pašauktas karaliaus Munchenan. 1865 m. perstatė "Tristana ir Isolda," 1868 — "Nu-

rembergo Dainiai." Apie 1870 m. statė vieną dalį iš cikliaus "Nibelungų Grandinis." 1871 m. atsikraustė Wagneris Baireitan ir pasistatė nuosavų teatrą ir ten statė savas operas. Paskutinė jo opera "Parsivalis," buvo pastatyta 1882 m. Po to, išvažiavo Venezijon ir ten greit mirė.

R. Wagnerio darbuotė, kaip operų kompozitoriaus, reikėtų išdalyti į tris perijodus. Pirmame perijode jis laikosi varžoje melodiškųjų operų tradicijinių formų. Antrame perijode jis linksta prie melodeklamacijinės operos formos, dramos su muzika; čia jau pas Wagnerį apsi-reiškia "leitmotivas," t. y., vadovaujamas motivas - melodija, keletą kartų pasikartojas veikal, bet dar nepameta ir senųjų melodiškų arizojinių formų. Trečiame perijode Wagneris tvirtai stoja melodeklamacijinės operos pusėn ir galutinai išvyvsto leitmotivinį tēmatizma orkestriniame akompanimente ir melodiškąją vertę vokaliųjų (giedamųjų) dalių priveda iki minimumo (sumenkėjimo).

Tas naujaviškumas Wagnerio išsireiškė tame, kad muzika tapo subordinuota dramos upui. Naujesnėse Wagnerio operose nerasi nei arijos, nei duetto, nei ensamblio, t. y., dainavimo daugelio vienu kartu.

Nuo antrojo ir trečiojo perijodų Wagnerio operos pasirodė tuom įdomios, kad jos lyg virto symfonijomis. Jisai, Wagneris, tvėrėjas "leitmotivinio kontrapunkto" — tuomi davė operai gyvesnę ir gilesnę muzikalę iš-reišką. Bet-gi kontrapunktas ir leitmotivas tinka ir pirmajam operos budui, t. y., budui melodiškosios operos.

Naujoviškumas Wagnerio atsiliepė darbuose ir kitų kompozitorių, nes tais laikais, kaip kartas pasirodė tėvas rūšikos muzikos, Glinka, kuris, savo operoje "Zizn za Caria" naudojos leitmotivu "Slavsia" ir tā tuomet pastebėjo antras kompozitorius apie Glinką, butent — Sierovas. Populiariškiausias Wagnerio operos: "Skrajojantis Olandietis, Lohengrinas ir Tanheuseras."

Wagnerio vėlesnieji veikalai — operos - dramos: "Turtas Reinŝ, Walkierija, Sigfridas, Dievų Sublindžiai arba pranykimas" ir "Parsivalis." Wagneris buvo įtekmėje Schopenhauero ir taipgi daug semė iš Buddistų mokslo; "Parsivaliujė" — apoteozė krikščionybės, bet apčiuopiamesniu budu reiškiam meilė artimo ir artimo paguoda, negu krikščionių mokslas skelbia.

Wagneris, didumoje yra mistikas. Aiškiausiai jo muzika suprantama, tai "Lohengrine." Rodos, kad jo, Wagnerio, upo garsmai skrieja kartu su jo išvestais veikalė didvyriais; čia Wagneris išauga didžiausias pajiegos garsmais ir vėl nuskrieja dausuosnā, užbaigdamas motyvus smuikų flazeoletais.

Wagneris darė gilią įtekmę ir į rusus - kompozitorius, ypač į Rimskį - Korsakovą. Rusai, bet-gi, sutvėrė savytą muziką tuomi, kad jie perdėm naudojo tautinį modelį, nors apvilkinėjo rubu, dalinai Wagnerio varsos, bet pilnoje intuicijoje russicizmo.

"Lohengrinas."

Operai parinkta veikmei vieta — Antverpenas ir jos apfielinkės. Laikas — pradžia X amžiaus.

Aktas pirmas. Scheldt'o krantas. Ažuolas, po kuriomi teismavietė, ir čia karalius Enrikis Pauksčiagaudis sėdi; žiniu-nas skelbia, kad galva germanų imperijos šioje vietoje teis ir baus. Karalius iškalbinėja brantėčius už tarpusavy nesantarties ir pašaukia grovą Fridri-

ką von Telramunda paaikini-
mū, kur to viso teisybė tūno.
Telramundas pareiškia karaliui,
kad mirus brabantų hercogui
pasiliko jo vaikai, sunus Gotfriedas
ir dukte Elsa, kurie buvę jo
globoje. Gotfriedas nežinia
kur dingęs ir tame dalyke yra
kaltinama Elsa, kaipo brolio
užmušėja ir kad nuo to esą šalyje
neramumai. Telramundas
pats kaltina Elsą brolio užmuše-
ja esant. Paliepia karalius ži-
niuas išsukti Elsą; žiniu-
nūs pučia sulyg papročio, trimitą
Elsos išsūkiumi. Elsa, pusiau
mistiška svajojanti, tyli ir nu-
laidi, stoja prieš karalių ir vie-
ton, kad pasiteisinus, pati spē-
liuoja apie slaptą karžygio apsi-
sireiškimą, kuris ją lžstos ir
apsaugos nuo visų jų neteis-
ingų užmačių. Karalius jau pra-
deda tą savo "dieviškąjį teis-
mą," ir Telramundas stoja El-
sos apkalintoju; žiniu-
nūs išsūkiumi gynėjo. Elsa mel-
džiasi ir darosi ypatingiausius
nuotikis, perimantis siaubu Ter-
lamundą ir jo pačią, viliugingą
Ortrudą, kadangi ant Scheldtos
vandenų pasirodo gūlbė, velkanti
paskui savę valtį, kurioje, vi-
same puikume, rodo si tas slap-
tasai karžygis — Lohengrinas.
Jis Lohengrinas, atsiveikina su
gulbe, sveikina karalių ir kreip-
damasi prie Elsos sako: ji bus
netik gynamą, bet ir mano pa-
čią, jeigu prizadės neklausti nei
vardo, nei paėjimo mano kilmės.
Elsa tokias išlygas priima labai
džiugiai ir Lohengrinas pareiškia,
kad apkaltinimai padaryti
Telramundo yra neteisingi. Čia
bendrai visi pasimeldžia ir Lo-
hengrinas su Telramundu stoja
dvikovėn, — pastarąjį nugali,
bet Lohengrinas Telramundą
nežudo, palikdamas jam gyvybę
tam, kad pastarasis darytų
metavonę. Po to visi pasitenki-
na; abėlasas, triumfas.

Aktas antras. Antverpo pili-
s. Iš vienos pusės pilies — įėjimas
katedron, o iš antros — mer-
gautiniai rumai. Gilumoje pi-
lies, tai vieta karžygiams. Nak-
tis. Telramundas iškalbinėja
pačią, kad jinai prikaltėjusi ji
skelbti tokį ant Elsos šmeižtą ir
už tai jis dabar rokuojasi išba-
niutintu. Ortrudė — burtininkė
ir stabmeldė, juokiasi iš die-
viškojo teismo ir užtikrina, kad
Lohengrinas esąs ir-gi burtininkas,
kurį reikėtų nors truputėlį
sužeisti ir jis umai nustotų tu-
rėjęs raganišką galę. Vėl jie
abu nusprendžia čia pasilikti
ir kauties su tuo slaptuoju karžy-
giu Lohengrinu. Elsa, pilna
svajonių, išeina ant angos ir čia
Ortrudė pradėda seldiežuvaut
ir Elsa jos, kaip nelaimingos ir
išgūjytos, pasigaili. Elsa išvadi-
na Ortrudę pas save. Brekšta
diena. Iš palengvo renkasi kar-
žygiai. Žiniu-
nūs apie busimas vestuves, kad
karžygis esąs paties Dievo atsi-
ųstas Brabantijos Elsi. Gau-
joje Telramundas dulinėja ir
daro mutinį, skiepija nepasiten-
kinimus ir abejones. Iš Elsos
rumų prasideda vestuvių cere-
monijos žygiavimas. Ortrudė
su įniršimu užstoja Elsią kelią
ir viešai jos klausia pasakyti,
kas yra jos karžygis ir tyčia iš
jo juokiasi. Įeina Lohengrinas
ir Telramundas to paties užkla-
usio ir Lohengrino, kas jis esąs.
Minioje darosi svyravimai. Lo-
hengrinas pareiškia: tik viena
Elsa turi tiesią jam statyti klau-
simus. Elsa jau šiek-tiek buvo
įtekmėje Ortrudės ir Telmarun-
do, kurie jei kuždėjo įvairias
vyllygystes — pagaliau Elsa
nuo jų pabėgo ir pribėgus prie
Lohengrino metasi jam prie
krutinės ir ji užtikrina, kad jo-
sios meilė prie jo yra aukščia-
u visokių abejonių. Vestuvių ce-
remonijos tęsiasi toliau ir Lo-
hengrinas Elsą įveda šventna-
min.

Aktas trečias. Pirmas pa-

veiklas. Apsivedusių kambaris,
kurin atveda Elsą ir Lohengri-
nų pats karalius su palydovais,
su dainomis ir tinkamomis apei-
gomis. Elsa vis dar neįsteigia
atsiduoti meilės dvelkimo įteigai,
kurios pilnoje įtekmėje randasi
Lohengrinas. Gimsta Elsoje
abejonės, kurios ją mažu-pama-
žu vis daugiau, vis labiau kanki-
na ir išveda iš lygsvaros, ji ni-
šta ir reikalauja nuo vyro, kad
jis pasakytų savo vardą ir kil-
mę. Telramundas, prisirengęs
su suokalbininkais prieš Lohengri-
ną ir tuo ginčo laiku išiplė-
šia apsuvedusių kambarin, bet
nuo Lohengrino kardo jis čia
žusta ir suokalbininkai nusigās-
ta ir nušitebi taip netikėtai vir-
tusiū dalyku, — bet-gi Telra-
mundo lavoną griebia ir išsine-
ša. Elsa apalpstą, o Lohengri-
nas liepia ją parvest karaliui.
Lohengrinas dideliame nusimini-
me.

Paveiklas antras. Scheldtos
krantas su tuomi karaiškųjų
ažuolu. Karžygiai sveikina ka-
ralių Enrikį. Atneša Telra-
mundo lavoną ir atveda Elsą;
Lohengrinas ateina ir pradėda
aiškinties dėlei įvykusios užmu-
šytės. Lohengrinas pareiškia,

kad jis greit išvažiuos ir prade-
da pasakoti tą pasakojimą, ku-
rio griėžtai pagedavo Elsa. Pa-
sakojimas:

"Tenai, toli, už jurų mėlynųjų—
Yra pili, vadinta Monsalvat,
Ten yr žynčia už saugiųjų sienų,
Kad gražesnės negali niekur rast.
Zynčioj toj taurė stebuklą slepia,
— Šventos galybės turi iš dangaus,
Ir taip: teisingi žmonės prie jos ko-
pia

Ir ją apsaugoj meilė jų sielos.
Dangaus balandis kasmet nusleidžia
Kad taurei davus naujų pajiegy,
Gralys šventai ten pagėbia suteikia
Karžygiams eiti savo pareigū.

Ir išrinktiems Gralys pridud galy-
bės
Atlikt tarnybą siekių prakilnių,
Ir tas nepaiso užmačių blogybės,—
Gyvens per amžius aukštumoje min-
čių.

Kuomet karžygiui kur keliaut palie-
pia:
Teisingus gelbėt, blogumus naikint,
Pajiegos jam šventos pripildo siela,
Kad tik tarnauti Graliui nuolatos!
Gralys karžygiams duoda paliepiną:
Kad tų slaptųjų niekas nežinot
Ir jei kada 'kur žmonės abejotų—
Tad eit šalin, turi palikt viską.
Ir taip, klausyk žodžių uždraustųjų:
Aš Gralio siūstas karžygis esu:
Esu sunus karaliaus Parsivalio,
Žiurėkit, štai! Aš Lohengrins esu!
(Tąsa ant 8 pusl.)

KALEDOMS PRISIARTINANT

Visame pasaulyje yra priimta sveikinti savo gimines, savo artimuosius, didžiųjų švenčių sulaukus. Kiekvienas Amerikos Lietuvis turi savo artimųjų Lietuvoje, kurie su išsiilgimu laukia dovanų, laukia gal ir labai reikalingos pašelpos. Ir kaip tik dabar yra laikas pasirūpinti, kad tos mūsų dovanos pasiekit juos dar pirm švenčių. Nebe to dar, kad nebutų reikalinga Lietuvoje ir šiaip paramos, žiemai ateinant, — **DAR YRA DAUG TENAI VARGO IR SKURDO, DAR TOLI GRAŽU NEUŽGIJO TOS MŪSŲ ŽMONIŲ ŽAIZDOS, KURIAS UŽDAVĖ JIEM KARĖ.** Tai gi mūsų, Amerikiečių, pareiga yra nepamiršti anoj pusėj vargančių savo giminių.

Dabar kaip tik gera yra proga pasiskubinti su persiuntimu Lietuvon pinigų, nes kursas pinigų yra labai žemas. Maža viltis, kad dar žemiau pultų, bet yra daug galimybių, kad gali pakilti, — **TAD KIEKVIENAS, KAS TURI REIKALĄ PERSIŪSTI LIETUVON PINIGUS, LAI PASINAUDOJA ŽEMU KURSU** dabar jau.

Kad žmonės naudojasi puolimu kurso, matoma iš žemiau paduotos ištraukos iš mūsų knygu, parodantių, kaip su kiekvienu mėnesiu vis daugiau pinigų siunčiama per mūsų Banką. Taip, išsiųsta Lietuvon per BALTIC STATES BANKĄ: 1921 m. Sausio mėnesij — 2,530,456 auks.; Vasario mėn. — 2,082,795 auks.; Kovo mėn. — 2,640,861 auks.; Balandžio mėn. — 2,087,633 auks.; Gegužės mėn. — 3,118,044 auks.; Birželio mėn. — 2,501,950 auks.; Liepos mėn. — 4,904,886 auks.; Rugpjūčio mėn. — 5,696,650 auks.; Rugsėjo mėn. — 5,114,750 auks. VISO PER 9 MĖNESIUS IŠSIJSTA PER MŪSŲ BANKA I LIETUVĄ 31 MILIJONAS 678 TUKSTANČIAI IR 25 AUKSINAI, IR NEI VIENAS SKATIKAS IS TŲ PINIGŲ NĖRA ŽUVĖS!

BALTIC STATES BANKAS užtikrina, kad per jį siųsti pinigai kuogreičiausiai pasiekia Lietuvą; BALTIC STATES BANKAS duoda pilniausią garantiją už pinigų cilybę.

Tai gi ir gerb. Tunsta pasinaudok tais patogumais, t. y., kursu, kuogreičiausiai ir teisingiausiai BALTIC STATES BANKO patarnavimais ir siųsk pinigų į Lietuvą dabar, kuomet už dolerį gaunama labai daug auksinų.

Adresuokite mums šitaip:

BALTIC STATES BANK

294 EIGHTH AVE., NEW YORK, N. Y.

PROGRESS SHOE MFG. CORP. PARDUODA

VISAS SAVO KRAUTUVES!

Didžiausia ir geriausia proga norintiems eiti į čeverykų biznį. Dabar yra pats geriausias laikas eiti į tokį biznį, nes žiemai atėjus visi perka naujus čeverykus. Krautuvės parsiudoda po vieną arba visas sykiu. (Galite sudaryti Korp.). Taipgi galite paimti tuščią vietą del krautuvės bile mieste ir PROGRESS SHOE MFG. KORP. prigėlbės jums įrengti ir atidaryti formališką Progress Shoe Išdirbystės Agentūrą (skyrių).

PROGRESS SHOE MFG KORP. nori turėti savo išdirbystės agentūrą kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Tuo tikslu mes darome pradžią pirmą parduodami tas krautuves, kurios yra atidarytos ir daro biznį.

Agentūros Korporacijai yra geriau, negu nuosavos krautuvės, todėl kad jų priežiūra Korp. nieko nekainuoja.

Krautuvės yra Sekančiose Miestuose:

WORCESTER, MASS., Millbury St.
NEW BRITAIN, CONN., 401 Main St.
NEW HAVEN, CONN., Grand Ave.
PROVIDENCE, R. I., 1909 Westminster St.
Olinville Sq.

ELIZABETH, N. J., 217 First St.
BALTIMORE, MD., 702 W. Baltimore St.

Del informacijų apie išlygas ir kainas kreipkitės į:

PROGRESS SHOE MFG. CORP.,

88-92 Spark St., Brockton, Mass.

Didėle Naujanybe!

LIETUVOS VYTIŠ! Puikus mūsų tautos ženklas, kurio paveikslas privalo rasti kožno lietuvio namuose. Labai gražiai dailininko Zmuidžina-vičio nupieštas ant geros popieros, mie-ra 2 1/2 x 2 9/16 colių, su prisiumtumu kaina \$1.00

LIETUVOS NAUJAS ŽEMLA-PIS, tik-ka parvežtas iš Lietuvos, ne-didelis bet aiškiai pažymi: geležinkelius, plentus, vieškelius, ežerus, upes, miestus, miestelius ir apskričius. Kaina 45c.

LYTIES MOKSLAS. Didėle daktariška knyga, kurios jau nuo senai buvo pagedauta, dabar jau išėjo iš po spaudos. La-bai žingėdai ir naudinga knyga, viską išdėsto, kas tik reikalinga žinoti kiekvienam vyrui bei vaikinui, moterei ir merginai apie savo lytį. Knyga didelio formato arti 500 pusl., 200 paveikslų, tvirtai ir gražiai apdaryta, su prisiumtumu kaina \$7.00

P. S. Del greitesnio šios knygos išplatino aš visiems užsisa-kusiems šią knygą ir prisiumtant \$7.00, bus prisiumsta knyga ir do-vanų: Vytis ir žemlapis, tiktai iki 15 d. gruodžio. Todel pasisku-binkite šia proga. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS, CHICAGO, ILL.,
4559 SOUTH HERMITAGE A VE., CHICAGO, ILL.

JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS "ŽELMENIJA" Nr. 2

"ŽELMENIJA" Botanikos Mokslo Žurnalas, leidžiamas kas trečią mėnesį.

"ŽELMENIJA" yra šios rusies lietuvių vienintėlis žurnalas.

"ŽELMENIJOS" No. 2 (antras) su paveikslais. Telpa 400 suvirš įvairių augmenų — žolių vardai (daug mediciniškų).

"ŽELMENIJOS" prenumeratos kaina: Amerikoje ir užsieniuose metams \$1.00. Pavienis numeris 50c.

UŽSIRAŠYKITE "ŽELMENIJA"!

Adresas: P. J. JATUL, Boston, Mass.
P. O. Box 2128,
Rašydamas laišką paminėk "Sandara".

"RAGUTIS"

Juokų ir Satyros Mėnesinis Žurnalas

Siuomis dienomis "Sandaros" Adm. gavo iš KAUNO KEISTUČIO ŠLUPO leidžiamą juokų laikraštuką "RAGUTIS". Laikraštukas yra su gražiomis karikatūromis (paveikslais) kaip va:

Pilsudskis jieško Talkininkų; Rusijos rugiapiu-tę; Lietuvos byla Antantos rankose; Trijų frat-cijų Lietuvos Seime ir dar daug kitokių.

Sandariečiai kiekvienas išgykite šį juokų laikraštuką, taipgi parsitraukite po kokį desėtką egz. išplatimumi tar-pe lietuvių.

Parsiduoda po 10 centų, 15 už dolerį.

Reikalavimus sykiu su pinigais siųskite:

"SANDARA,"
327 E Street, Boston 27, Mass.

Išgaminuoju Akis Pritaikau Akinius

Galvos skaudėjimas ir kitoki negestini apsiereiškimai kuno tankiai paėina nuo nuvargusių akių.

Duok savo akis išgaminuo-ti patyrusiam optometrui. Vienintėlis lietuvis optometras (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PAŠAKARNIS O. D.
Ofisas ir Gyvenimas:
377a Broadway, cor. E Street,
SO. BOSTON, MASS.

Dailės Myletojams!

Senai laukiamas komp. M. Petrausko 5-kių metų "Kank-lės" jau atspausdintos, kurios galima gauti "Sandaros" Adm.

"KANKLIŲ" KAINA:

Puikiai audeklo aparais \$5.00
Tvirtais popiero aparais \$4.00.

"KANKLIŲ" ITALPA TURINYS:

- 1) Aras; 2) Valia, Valužė; 3) Naujoji Gadyne; 4) Kriptusis Šokis; 5) Dainius; 6) Rudens Lapai; 7) Daina be žodžių; 8) Jausk ir Mylėk; 9) Klupakojis; 10) Suktinis-Sokis; 11) Never-kit pas kapą; 12) Vai Nerčia Laužo; 13) Vai ruta rutelė; 14) Kur tas šaltinėlis; 15) Priro-dino seni žmonės; 16) Mielašir-dystė - Duettas; 17) Spragilų Dainelė - Duettas; 18) Pasaka; 19) Norkturmas; 20) Metai po Mentų; 21) Egiė, žalčij Karalienė; 22) Leidžias Saulele; 23) Strazdelis; 24) Eisiu Mamei pasakysiu; 25) Valio Dalgėlė; 26) Atneša Dėdas Kukulij Viedrą; 27) Kur Josi; 28) Šokis - Zaislas - Noru Miego; 29) Seno Diedelio; 30) Be Laimuzės; 31) Geismai ir Svajo-nės; 32) Jurių Bangos; 33) Jaunoji Lietuva; 34) Pasakų Lietuva, Mylimoji; 35) Dai-nuosiu, kad mirę Sukiltų; 36) Kalvis; 37) Kaitink Sviesi Sautelę; 38) Adomo Vargai; 39) Nakties Rasa; 40) Girių Pauks-teliai; 41) Skamba Kankliai ir Trimitai; 42) Šią Naktelę; 43) Bernužėlį Nes'valtik; 44) Suktinis - Sokis; 45) Rudens Melodijs; 46) Vakaras; 47) Atėjo Žiemelė; 48) Dainiaus Testamentas; 49) Ilgu, Ilgu; 50) Man Skaudėjo Širdis; 51) Ant Kalno Karklai Siubavo; 52) Žalioj Lankoj; 53) Kikylis; 54) Laimingas, Didus; 55) Oi, Motute, Ma!; 56) Ka'p Skied-ra ir Pluta Nemunu Plaukė; 57) Gersim, Broliai, Ulevosim; 58) Manequin'ų Šokis.

Tai yra vienas mižniškias dailės leidinys, kokio iki šiol lietuviai dar nėra turėję. Ka-dangi tokio didelio leidinio iš-leidimas daug lėšavo, tokiu visu du sulyginus su jo verte, visi mažas skaitliuos likos atspaus-dinta, o pardsiuoda labai spar-čiai ir tikimės, kad greitai lai-ku gali pritrukti.

Norinti išigyti, pasiskubinkite, kol dar nevelu.

Sykiu su užsakymu pinigus siųskite sekančiu antrašu:

"SANDARA,"
327 E. St., So. Boston, Mass.

Pamėginkite naujo Ruffles

Su užregistruotu valsiženkliliu. Suvalst. Patentu Biure.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemals užmuškan-čios upatybės šiam vaiste idėtos, su priemaisa priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra įsiai paveikiantis pleiskana pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir geriausiam įpytali.

Aptiekose pardsiuoda po 65c arba atsiuokite 75c., tad atsiusime per pašta tiesiog iš labaratorijos.

Būtinai reikalaukite šitokio pakelio. Žinrekit, kad būtu INKARO vats. bazeklis.

STOPP DANDRUUF PHOMOTES HEALTHY SCALP LUXURIANT HAIR

CONTENTS 3 FLUID OZ.

FADRICHER & CO. 125 W. 4TH ST. BOSTON, MASS.

Lietuviai Amerikoje

BALTIMORE, MD. Prosytojų Streikas.

Gal but, kad nė vienoje kolinijoje nėra taip labai siuvėjams nukapotos algos, kaip Baltimorėje.

Pereitus metus apsiėmus nedarbei, darbdaviai pasinaudojo taja proga ir pradėjo numušinti užmokestį už žiponus. Pirmiausia kontraktoriam, kurie išima darbą į savo dirbtuves, na, o kontraktorai savo darbininkams pradėjo numušinti algas dar daugiau. Darbininkams pradėjus priešintis, kaip darbavys, taip ir kontraktorius visuomet įkalbinėjo, kad jeigu bus dirbama už pigiau, tai darbo bus ikivaliai. Unija, gerai permatydama tos nedarbės priežastį, nenorėjo daleisti, kad algos būtų nukapojamos ir visuomet aiškino, kad nors ir uždėk dirbant darbo visviena nebus daug. Pagaliau atsirado tokių galvočių, kurie sumanė pasiliuosuoti nuo unijos ir pradėjo organizuoti taip vadinamas "kooperacijas" arba geriau sakant, skėbšapes ir paskui vieni už kitus pradėjo pigiau darbą išimti. Nuo jų nelabai atsilikė nė kontraktorai. Unija, norėdama tam užbėgti kelią, bandė išsaukti streiką, bet ir tas jau nieko negebėjo, nes darbininkai jau buvo pilnoje demoralizacijoje ir dar labiau pradėjo lįsti į tokias kooperacijas. O agitacija vis ejo ir ejo, kad nusileisti. Pagaliau darbininkai pradėjo be kovos nusileisti, o tam nusileidimui ir galė nebūti, iki nusileidimo jau veik per pusę. O to darbo vis kaip nėra, taip nėra.

Kooperatininkai su kontraktorais vieni už kitus bandė darbą išimti vis pigiau ir pigiau, kad nors kiek galėtų dirbti. Pradėjus kiek geriau darbams eiti, nusileidimo reikalavimas vis tiek ejo savu keliu, iki nedaėjo, kad prosintojai jau nebeagalėjo kęsti toliau. Spalio 18 d., laikydami savą susirinkimą nuodugniai apkalbėjo tą reikalą ir nutarė šaukti prosintojus į susirinkimą spalio 25 d., ant 9 valandos išryto, kad tas susirinkimas surastų būdą užbėgti už akių tam algų numušimui.

Spalio 25 d., 9 v. susirinko 36 dirbtuvių prosintojai. Katrų dirbtuvių prosintojų nesirado, toms buvo pasiūsta specialė komisija, kad atvesti ir tuos. Rezultatas buvo, kad po pietų prisidėjo dar 15 dirbtuvių, o ant rytojaus 5 — iš viso 56-šių dirbtuvių. Tam tikra komisija nustatė kainas, kiek prosintojas dirbdamas nuo štukių turi gauti už nuprosiją žipono, ant ko visi sutiko ir nutarė negrįžti į darbą, kol kontraktorai neįspildys jų reikalavimų. Susirinkusieji dar nebuvo galutinai aptarę savo reikalą, o kontraktorai jau beldė į svetainės duris ir klausė, kodėl jų prosintojai neina dirbti. Paaiškinus jiems, koks dalykas, ir užklausus, ar jie sutinka tiek mokėti, kiek prosintojai reikalauja, gauta atsakymas, kad jie sutinka, ir reikalavo, kad prosintojai eitų tuodirbti. Bėgyje 2-jų dienų 25 kontraktorai įsivedė savo prosintojus, tarpe kurių buvo 3 kooperacijos, kurių prosintojai buvo unijistai.

Bet atsirado ir tokių, kurie yra griežtai nusistatę prieš darbininkus ir vietoje pranešti darbininkams, kad jų darbininkai reikalauja didesnio užmokesčio ir kad darbavys teiktusi kiek pridėti, tai tie poneliai susišaukė savo susirinkimą ir nutarė visai uždaryti dirbtuves — ką ir padarė.

Spalio 26 d. penki kontraktorai ir viena kooperacija, kurios tik vienas žmogus buvo ant streiko, po pietų išvarė visus savo darbininkus, įsakydami, kad kol negrįš prosintojai, kad tol ir jie negrįžtų į darbą. Turbut tie poneliai tikėjosi tuomi išgązdinti darbininkus ir sukirsinti vienus prieš kitus. Bet vargšai labai skaudžiai apsiriko, nes darbininkai dabar rengiasi visi pareikalauti didesnio užmokesčio už savo darbą, kuris jiems atlygis ir už sugaištą laiką.

Kaip didelis gaisras užsikurs iš tos mažos kibirkštėlės, pranešiu vėliau. P. Jaras.

PITTSBURGH, PA.

Darbai čia po biskutų pradeda gerintis, stovėjęs suvirš 3 mėnesius Pampilis pradėjo dirbti dieną ir naktį po 10 valandų, nors nevisi fonasai, bet geras vyrų burys sugrįžo prie darbo, tarpe jų daug ir lietuvių. Taip pat didelis Stilvorks prie 15 Penn avės pradėjo dirbti išstovėjęs daugiau, kaip pusę metų. Dirba ant trijų turų po 8 valandas. Sale Pittsburgo, Homestead, Pa. ir pradėjo dirbti ant trijų turų dalis stilvorkas nuo spalio 3 d. Ir miestas veda naują kelią automobiliams — "bulvard" — kuris eina įstrižai Tustin gatvės, kuri buvo gana tirštai apgyventa. Ir lietuvių gavo išsikraustyti. Kiti turėjo ir savo biznį palikti, kaip saliuminkas P. Volungevičia ir daugiau biznierių. Taip pat keletas ir sandaričių turėjo savo biznį apiešti, kaip P. Januška, kuris turėjo bučėnę ir grosernę. Kadangi P. Januška buvo gana geras arba mielaširdingas, tai bedarbės laikė daugeliui davė vis ant knygutės ir taip išdavė už kelis tukstančius dolerių, o dabar, netekęs krautuvės, tai kas-žin, ar kada ir atsims. Pittsburgietis.

BALTIMORE, MD.

Spalio 24 d. L. A. A. Kliubų spēkomis tapo sulošta "Pilėniečiai", tragedija 5-uose aktuose, 8-se atidengimuose. Lošimas išėjo nebogiausia, tik biskutų buvo perilgi petrukiai, kas darė publikai nuobodumu. Publikos buvo apie koki 9 šimtai, ir vakaras davė gražaus pelno, kuris buvo skirtas į Liet. Svet. B-mo B-vės atsargos išdą.

Spalio 29 d. vakarinės vaikų ejo mergaičių Mokyklos buvo surengtas puikus vakaras ir visas to vakaro pelnas paskirtas taipgi L. S. B. B-vei. Vakarų programą susidėjo net iš 41-no dalyko, kaip tai: dainos, deklamacijos, monologai, dialogai, griežimas smuikos ir skambinimas piono; skaitymas knygų ir rašymas ant lentos. 39 dalykus išpildė patys vaikai ir mergaitės, ir tik du išpildė ant tampyklės p. J. Ruzga. No. 41-as buvo Lietuvos vaizdelis, kuris perstato, kaip lietuvių šeimyna, karės viesulos išblaškyta gyveno girios ir kaip tenai juos atrado tos šeimos duondavis. Tėvas, pabėgęs iš vokiečių nelaisvės ir labai nusilpnėjęs. Vaizdelis yra žingeidus ir sykiu graudus. Lošime dalyvavo vienos mergaitės: Jų trys buvo persirengę vyriškai, tai yra: 70 metų senelis, tėvas ir vaikas Juozukas. Sulošė visai gerai, tik senelis lig biskę per plonai kalbėjo.

Vakarinės lietuvių rašybos Mokyklos vedėjas ir vakaro vedėjas buvo gerb. A. Kurelaitis; režisierius gerb. Mag. Mačiulaičiūtė; choro vedejas buvo gerb. V. Praninskas, o muzikas smuikinis gerb. Ona Kairiūtė. Iš tokių vakarų tik reikėtų pasi-

džiaugti, kad mus priaugantis jaunimas, tai yra, tautos žiedas, taip puikiai yra lavinamas lietuvių dvasioje ir savo Tėvynės meilėje. Garbė tėvams, kurie nepavydi savo vaikučiams laiminties dailėje ir muzikoje, taipgi ir pramokti lietuviškai skaityti ir rašyti. Garbė ir p. A. Kurelaičiui už pasišventimą ir vargą.

Vienas dalykas, kuris negalima praleisti nepastebėjus, tai tas, kad tėvai, ateidami į tokius vakarus, prisidėd neapmokamą vaikų, su kuriais užima gana daug vietos, o laike programo

pildymo paleidžia tuos visus, lyg kad kokius avukus, kurie bėgiodami po svetainę daro klausytojams daug nemalonumų.

Publikos buvo gana daug, links ir gražaus pelno.

Su lapkr. pirma d. atsidaro vakarinė vaikų ir mergaičių lietuvių rašybos Mokykla, ir tėvai turėtų nepraleisti tos progos, ir leisti savo vaikučius į tą Mokyklą. Vieta, kad tie vaikučiai bėgios ant gatvės, tegul pasimokina lietuviškai skaityti ir rašyti, o katrie tėvai daugiau išgali, tegul leidžia savo vaikučius ir muzikos įsimokinti. P. Jaras.

Pogromai Vilniuj

Lenkų žiaurumas jau iki to daėjo, kad jie viesai pradėjo lietuvius savo nymulėto švelnumo budu, t. y., pogromais naikinti. Lenkai užsidavė savo tikslu išžudyti mokslą einančią lietuvių jaunuomenę ir mokytojus.

Ginkluotas lietuvių įstaigų puolimas Vilniuje įvyko spalio pradžioje ir nuolat kartojamas: katalikiškais lenkų durtuvais liejamas lietuvių kraujas Vilniaus gatvėse.

Štai kas apie tai rašoma "Lietuvoje" spalio 11 d.:

Gimnazijos Paėmimas.

1. Š. mėn. 1. d. 3 val. po piet apgulė lietuvių gimnazijos rumus lenkų kareiviai, žandarai ir milicininkai. Tuo metu gimnazijos bute mokinio mokytojų seminarijos ir keturklasės mokyklos mokiniai, iš viso apie du šimtus žmonių. Ginkluotos lenkų jėgos įsiveržė į gimnazijos rumus ir pradėjo "valyti" juos nuo mokiū. Kad sekmingiau tai atliktų, mušta ligi kraujo, spardyta ir stumdyta mokiniai ir mokinės. Užpuolikų tarpe dalyvavo ir matomai svarbų vaidmenį vaidino pabėgęs iš Kauno peo-wiakas, buvęs Kauno Lenkų gimnazijos direktorius, Leonas Pšemenekis, kilęs iš Prienių, mokąs gerai lietuviškai ir mokytojavęs Voroneže M. Yeo gimnazijoje, kur dėjos net gana uolu lietuviu.

Gimnazijos mokiniai, išgirde apie pavojų savo mokyklai, susirinko didele minia prie gimnazijos rumų. Lenkai kareiviai ir žandarai pradėjo ir juos sklaidyti, mušdami ir net sudydami.

Po penkių valandų sunkios "kovos" lenkų "didvyriai" atvadavo gimnazijos rumus ir išstumdė paskutinį lietuvių musų gerbiamąjį visuomenės veikėją gimnazijos direktorių Mykolą Biržišką. "Nugalėtojams" pasiliko visas gimnazijos turtas, kurį taip rupestingai rinko p. Biržiška ir sekmingai apsaugojo nuo vokiečių ir bolševikų pasikėsinimų. Gimnazijos rumuose pasiliko ir asmeninis M. Biržiškos turtas. Nugalėtieji mokiniai 8 valandą vakare traukė šv-to Jurgio prospektu, raitų kareivių ir žandarų mušami ir trypiami. Žmoniu minios, vaikščiojusios šv-to Jurgio gatve, buvo be galo pasipiktinusios visu šiuo žiauriu ir biauriu reginiu.

Prieglaudų Išmetimas.

2. Dar prieš tai lygia "pergalę" gavo lenkų kariuomenė ir vadinamoji plėšikų "valdžia" ir kitoje vietoje. Užpyje prie II Ponamarinės gatvės namai 2 ir 17 Nr. buvo nupirkti, remantuoti ir pritaikyti vaikų prieglaudai a. a. kunigo Stašio lėšomis. Prieglaudoje buvo laikoma 40 vaikų. Želigoškio "valdžia" tai nepatiko ir ji nutarė atimti prieglaudą namus. Nusistętieji milicininkai ir žandarai išlaužė duris ir išvarė vaikus gatvėn. Nuosavieji prieglaudos namai buvo atiduoti geležinkeliečiams gyventi, nežiurint to, kad yra toliausia nuo geležinkelio ir kad nemaža namų prie pat geležinke-

lio stoties tušti stovi. Matyti, čia norėta ne patogumų suteikti geležinkeliečiams, bet kvailą bejėgį pyktį numušinti nelaimingų vaikų lietuvių ašaromis.

3. Spalių 4 d. vakare apie 50 lenkų kareivių apgulė kitą lietuvių prieglaudą Murkučių priemiestyje, bet matomai bijojo naktį šturmuoti šią pavojingą "tvirtovę." Šturmas prasidėjo tik išausus. Padaryta rupestingiausiai krata. Mokiniai koliotai, pravardžiuota. Konfiskuota keli vežimai lopetų, prie glaudos atsivežtų net iš Bobruisko ir skirtų sodininkavimo mokyklai, kurios tačiau lenkai neleido atidaryti.

4. Spalių 5 d. vakare lenkų kariuomenė ir milicija apgulė didžiąją lietuvių vaikų prieglaudą. Apie apgulimo vaisius ir smulkmenes patiekims smulkesnių žinių vėliau.

Banko Užpuolimas.

5. Tą pat dieną lenkų milicija su savo komisaru priekij ir lenkų "valstybės" banko baldininkams dalyvaujant įsiveržė į Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką, pagrobė knygas, dokumentus ir uždėjo antspaudas kasai. Banko direktoriaus paskelbta, kad bankas uždaromas ir pinigai atiduodami Lenkijos Valstybės Paskolos Kasai (Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa). Likvidacijai duota viena savaitė laiko. Pinigai busią išduodami tik lenkų paskirtojo komisaro parašu ir, žinoma, lenkų markėmis.

Tiek lenkų ginklo pergalių Vilniuje per kokias 3-4 dienas!

Mokos Miške.

Nuo spalio mėn. 6 dienos Gimnazijos mokiniai ir Mokytojų Seminarijos mokiniai, neturėdami buto, vaikšto su mokytojais už miesto ir ten atlieka pamokas.

"Eltos" korespondentas dar teikia šių negirdėto lenkų karingumo smulkmenų:

Spalių 1 d. 3 1/2 val. p. p. ginkluota Lenkų policija, su Švietimo Departamento atstovais ir Lelevelio gimnazijos mokytojais pirmutinai užpuolė Vilniaus lietuvių gimnaziją. Moksle ejo viduriniojo mokykloje, kuri turi mokos vakarais. Be to, buvo mokyklon priėję daug mokytojų ir mokiū. Užpuolimas buvo senai suplanuotas ir apie jį ejo gaudu. Policija pareikalavo iš gimnazijos Direktoriaus p. Mykolo Biržiškos, kad tuojau išsineštintų iš gimnazijos rumų su visą jų vedama gimnazija; p. Biržiška atsakė tai padaryti. Policija tuomet pareikalavo iš mokiū, kad tuojau eitų laukan. Niekas nenorėjo klausyti. Tuomet buvo kreiptasi į mokytojus ir tėvų komitetą, kad jie įsakytų vaikams, kad jie apeistų mokyklą. Niekas nedrįso to įsakymo duoti. Tada policija tuojau suėmė mokytojus p. Kairiukštį, Naginską ir p. Augustaitį, keletą vyresniųjų mokiū ir pradėjo pajieja mėtyti mokinis iš mokyklos. Po-

licija pavartojo ginklus, mušė mokinius šautuvais, mušė kumščiomis, spardė kojomis. Daug mokiū sukruvinta ir sužeista. Išmesti iš gimnazijos rumų vaikai pasiliko prie durų. Tuojau pasirodė raitieji žandarai, kurie pradėjo vaikus mušti gatvėje. Mušami vaikai ėmė giedoti tautos himną, bei plakami turėjo bėgti.

Gimnazija atimta su visu inventoriumi ir priuostomis žiemai malkomis ir užantspauduota. Daugiau kaip 500 vaikų pasiliko gatvėje be galimumo tęsti mokslą.

Gimnazijos Direktorius p. Biržiška, išmestas iš buto, kurį turėjo gimnazijos rumuose. Mokytojai po gimnazijos antspaudo davimo paleisti.

P. Biržiška tuo tarpu gyvena viešbutyje.

Be to, lenkai ruošiasi naikinti lietuvių kooperatyvus.

Lenkų administracija atsisako įregistruoti Vilniaus lietuvių Kooperatyvą "Laimė." Numatomas jo uždarymas kaip neįregistruoto.

Vilniuje yra lietuvių inteligentijos, tat lenkiškų budelių kankinamų lietuvių balsą turi progą visos Lietuvos lietuviai išgirsti ir gali į tai tinkamai reaguoti.

Be to, tenka susitikti su žmonėmis iš Punsko ir kitų užimtų lenkais Lietuvos apielinkiu. Tie musų žmonelės tai išties baudžiavą kenčia nuo lenkų ponų šeimininkavimo.

Su ašarotomis akimis lietuvis kaimietis iš užimtų lenkais Lietuvos kraštų pasiekusius Kaukių skundžiasi saviškiams, kad nebegali iškenti lenkų jungo, — begalių revizicijų, plėšimo, stuiškų, nelegalių mokesčių lupimo ir formalio plakimo. Lenkų kareiviai, žiauriau už vokiečius, atstato šautuvus į lietuvių krutinę, kamantinėja, kankina ir apilėšia.

Ir tuom pačiu laiku, kuomet lenkai lietuvius smaigia, kai kurie aukštai mūsų valdininkai deda pastangas, kad Lietuva priimtų Hymans'o projektą. Juk tai būtų absoliutis Lietuvos pardavimas lenkam.

Neseniai buvo tas laikas, kuomet Rusijos bolševikai neįpažino jokių kompromisų, savo principų įgyvendinimui. Bet dabar jie netik kompromisų daisileido, bet faktinai ir kelis metus praktikuotų principų (del kurių šimtus tukstančių žmonių išžudė) išsižadėjo.

Tai bus ir su lenkais imperia- listais; jie šiandie gamina Lenkijos žemlapius su Vilniaus, Klaipėdos ir kitais kraštais, bet jau nebetoli tas laikas, kuriame jie nustos dainavę "Polska od morza do morza" ir džiaugsis, kad gal tunot varšawskoj Polskoj...
KASTANTAS NORKUS.

Kaunas, Spalio 11, 1921.

JUODŪJŲ JUODI DARBIAI.

Kunigai, prisidengdami šventu ir garbingu Dievo vardu, stengiasi laikyti savo globoje visus žmones. Nori jiems užkimsi ausis ir užmerkti akis, kad jie nieko kito negirdėtų ir nematytų, kaip tiksliai kunigėlių saldžius žodžius apie kunigų šventybę ir davatų dorybę. O visus kas tikrai kitaip sako ar mano, visus, kas žmonėms nori suteikti daugiau mokslo šviesos, keikia ir niekina, šmeižia ir, apšaukdamie bolševikais, padedami žvalgybos ir milicijos visai juos persekioja. "Lietuvos Ukinike" apie tokius jų darbus jau daug kartų buvo rašyta.

Be šito kunigams pasirodė dar mažai. Jie sumanė šviesos Lietuvos jaunimą, taigi busimą inteligentią, uždengti savo juodais plačiais skvernais, kad jie jau amžinai neišvystyt mokslo šviesos. Kunigai į savo rankas

nori paimti Lietuvos Universitetą.

Visą Lietuvos gyvenimą Švietimo Ministerija buvo kuniginė žmonių rankose. Kadangi kunigams ramesniam gyvenimui svarbu, kad kuo mažiausia žmonių gautų aukaštą mokslą, todėl jie Lietuvos Universiteto nestėigė ir tik savo išrinktuosius siųsdavo į užsienio kuniginis Universitetus ir Akademijas. Gerų norų žmonės, gelbėdami musų moksleivį, įsteigė Aukštuosius Kursus visiškai be kunigų ir valdžios pagalbos. Kada kunigai pamatė, kad moksleivija gauna progos eiti aukštąjį mokslą laisvai, gauna pažinti tikrą mokslą, niekio nevaržomai, tada jie subruzdavo, sukviėdė Lietuvon visus savo mokytesnius kunigus ir steiga susirupinuo Universiteto steigimu. Švietimo Ministerija skubiai įnešė Universiteto įstatymą į Seimą. Bet kunigai nerimastauja ir, nelaukdami, kol Seimas priims Universiteto įstatymą, jau nori atidengti teologijos (Dievo mokslas) fakultetą. Kadangi dabar Aukštuosiuose kursuose yra keli šimtai klausytojų medicinos skyriaus, tai noroms - nenoroms sutinka atidaryti dar medicinos fakultetą. Visų kitų skyrių (gamtos, matematikos, technikos (inžinierių) studentams reik pasilikti už Universiteto durų be mokslo, nes į užsienį važiuoti maža kas gali ir tenai musikių neprileidžia prie praktikos darbų.

Kunigams baisus yra tikrasis mokslas. Tamsybėje yra kunigų galybė. Su kunigais eina sykiu Voldemaras, Krėvė — Mickevičius. Dabar jiedu atsisakė dėstyti Aukštuosiuose Kursuose ir laukia atidarant kuniginio Universiteto. Bet nenuliuskite, moksleiviai! Tikrasis mokslas didžiausias sunkenybes pergali ir išėina su savo šviesa.

Sudeikis.

Laiškas iš Paryžiaus.

Šitaip yra ant žemės — Paryžuje, tarpe tų pačių žmonių ir ir aukštai stovinčių civilizacijos pagarboje. Jeigu kam keista atrodytų čia surašomi nuotikiai, tai del to, kad jų bus daug vienoje kruvoje surašyta. Bet taip yra ne viename Paryžuje, bet ir kitokiuose užkampiuose. Tik su taja skirtube, kad Paryžius skaitomas civilizacijos pasaulio miestas, o padaro tokius pat tamsius darbus, kaip ir kokioje atsilikusioje šalyje. Todėl čia negalės buti nieko blogo, jeigu aš jų aišę sutraukę į vieną kruvą parodysiu keisčiausius prasižengimus prieš pasaulinę dorą; ir žinant tas blogybes, jų bus galima lengviau išvengti.

Yra čia visa šimtinė dienraščių, Paryžiuje ir po visą Francuziją, kurių priedermė butų, rodos, nevesti žmonelius į piktą pagundinimą. Kas tik užsigėdžia tapti žinomas po visą tamsiausią Franciją, užtenka tik ant kelio atsistojus apdaužyti galvas pravažiuojantiems, ar kam vištas išvogti, ir ką kitą kriminališką papildyti, tai mienėti dienraščiui, kurie tiksliai laukia, lig žvirbliai kviečių, imasi ilgiausius straispnius surašinėti, įvairiausias biografijas tų kriminalistų teikti ir su keliais paveikslais, išvadina priimniausiais vardais, kas kriminalistas labiau tinka, negu katinui mėsa. Ir kaip kurie gaivalai išdrąsinę net tiesiog ima gundinti blioznius — jaunimą — prie piktų darbų, kad šie veiktų ką, padarytų ką, o nesako, ką turi veikti, ką padaryti, nes tai patys turi susiprasti, nes mato, ko kį dienraščių skaito mokytojas. Baisu pamanyti, šurpiai nuriėda per kuną, bet štai ta žadėtoji eilė: Buvo taip: tėvas, bro-

lis ir visa eilė kitų šeimynos narių — sutarė ir pakorė savo viena sunų, kuris buvo prieš juos tuomi nusikaltes, kad gautų naudą — pinigų — linksmam praešvilpdavo linksmybės įstaigose, kurios vien tam yra, kad turintis pinigų prasilinksintų. Tas buvo jau senai, tik už metų tą tiesą surado, ir už tai teisybės valdžia areštavo tėvą, brolių ir pasodino už geležinių langų. Ką jau minėti: dienraščiai aprašė tu "didvyrių" darbus ir pagyrimus, su smulkiausiai paveikslėliais ir vietų sužymėjimais.

Kartą Paryžiuje nutiko nelaimė. Viena moteris nušovė savąjį vyrą ir su dukteria kito, pirmojo, vyro įdėjo į skrynją bagažą, ir viską surašius, kaip reikia, padavė ant geležinkelio stoties, kad nuvežtų į kitą miestą. Šitą nuotikį surado labai greitai, nes vyras buvo turtingas ir turėjo, rodos, banką, taipgi ir kitą pačią, su kuria jau laukė pasekmių... Kiek tuomet prirašė visi minėti Paryžiaus dienraščiai! kiek įvairių biografijų ir "dailės" paveikslėlių! Moterį ir dukterį uždarė į švento Lozariaus kalėjimą ir dar tyrinėja pirmojo vyro mirtį, kuris mirė — pats nusišovė.

Arba nuotikis, ką tik neseniai įvykęs. Trys Paryžiaus tinginiai sumanė pasipelninti ir susitarė padarė užpuolimą važiuojant greitajame traukinyje, atimindami iš visų turtuolių naudą — pinigų. Viskas buvo padaryta gerai, tik vienas oficierius, tik-ką baigęs mokyklą, tapo nušautas, kuris vietoje atiduoti pinigų, stvėrėti už gerkles plėšikams. Nuotikis taip buvo baisus ir tokį lermą sukėlė, kad į keletą dienų laisvos tėvynės sargai surado plėšikus Paryžiuje. Vieną jų su palokiška pavarde, kilusį iš žydų, areštavo pirma, tas pasakė, kiojeje karčiame jo draugai bus surandami. Tik paskutiniai vel-tui nenorėjo pasiduoti ir suspejo panaudoti ginklus, tai vienas laisvos tėvynės sargas buvo persautas ir mirė ligonbutyje, o plėšikai taip jau pasiliko nušauti ant gatvės.

Daug panašių tamsių karžygiškų darbų ir aš jų kitus praleidamas, surašysiu tik tuos, kurie keisčiau atrodo. Iš tų vienas keistumas bus tokis: Kiek laiko pirmiau iš Sėnos (Seine) ištraukė ryšulį, kuomet jį apžiūrėję, atsirado dvi žmoniškos rankos. Tą radinį tuojau sužinojo miesto valdžia, laisvos tėvynės sargai, susikvietę savuosius žinovus, ėmėsi tyrinėti ir surado butin moteriškas rankas. Paskui kitoje vietoje vėl ištraukė iš Sėnos ryšulį, tame surado dvi kojas. Taip jau su įvairiais apžiūrėjimais kojos pasirodė yra moteriškos. Ir vėl ta pati istorija. Pajieškojo ir Sėnoje surado kitą didelį ryšulį, susuktą bulbiniais maišais, kuriame jau surado žmogystos liemenį, kurį jau paprastomis akimis priskaitė už moterišką. Tokių radinių surado, net su didžiausiu įnirtimu ėmėsi jieškoti dar vieno nedatėkliaus — galvos, bet tos iki kol nesurado.

Tas viskas niekais atrodytu, jeigu teisybės valdžia jieškotų ir suradus kaltininkus priderančiai nubaustų už darymą žmoniškoms gyvasties. Bet tie nuotikiai einą per visą gaują dienraščių, kurių kitus reikia paskaityti valandraščiais, nes išeina po keletą sykių į dieną. Tais tik "cudais" užkėmė savasias špaltas, o civilizuoti žmonelės milijonais juos skaito. O kuomet teisybės valdžia surankiojus žinias padavė pavarde, tai tuojau visi tie dienraščiai surašė ilgiausias beografijas ir paveikslėlius įtalpino, bet toji nekaltoji atsišaukė. Dabar pagarsino ir tokiais pat budais aprašė kitą, ir su kaip kokiais susekimais ma-

no, kad tikrai bus auka, ir jieško kaltininko. Čia, Francuzijoje žino net visi patvoriniai vaikai vieną vyrą. Tautiečiai manys, kad kokį garbės vertą vyrą, kokį rašytoją, poetą, valstybininką, dailininką... Visai ne... paprastą žmogelį. O jo kaltė labai keista. Buvo ženotas, turėjo pačią ir vaiką. Bet mėgo svetimą moterišką kuną, ir su kokia tik sigyveno, tai ta tuojau į keletą dienų dingo, o kur — niekas nežino... Ir tas žmogelis taip prapuldė, rodos, visą skaičių — ar keturioliką — aš tikrai nepa-menu. Kliuvo nuožiūra, ir teisybės valdžia tą žmogelį areštavo ir pasodino už geležinių langų ir iki kol jis vis tupi... Bet teisybės valdžia ir laisvos tėvynės sargai jieškojo visais galimais budais, surankiojo kasvieną purviną rizelį, išvartė kloakas, perleido per chemiškus aparatus, surastus anglis ir pelenus, kur buk suradę žmogystos liekanas. O kaip to žmogelio paklausdavo, tai atsakydavo, kad nežinaš, tos visos moterys gyvos ir bunant reikalui pasirodysia. Dabar, rudenį 1921 metų, teis tą žmogelį mieste Versailles (Ver-sai).

Jeigu daugiau tokių keistumu surašyti, bus keletas kitokių, tik reikia pasidairyti po Paryžiaus plotą. Pasitaiko matyti žmonelių su paraitytomis rankovėmis, ar taip sau pusiau nuogų. Tai kokių tik bjaurių nesurastume ant to smertelno ir griešno kuno. Čia prie alkunės sirdis su kardu perdurta, ten ant krutinės nuoga merga, kur kitur kas pakartas, kam kerta galvą, kas jums rodos pasigyrimai ir pasigražinimas prieš civilizacijos žmonių akis. O vienok sako, kad Francuzijoje žmonės apsišvietė ir mokyklą gali lankyti visi, ir net priverstinas mokyklas vaikų. Tai bent skirtumas.

Taip-jau ir apie muštynes, kurių yra daugiausia čia. Vieną kartą pasitaikė matyti ant gatvės tokį didelį berną su guminiu ploščiumi apsilikusį, kuris mušė mažą vaiką. Tai tikriausia gėda, kad suaugęs bernas sukruvintų mažą vaiką kokių 13 metų, tai tokis karštis daugiau niekas, kaip prasižengimas. O vienok tie, kurie daugiau muša, daugiau užsipelno garbės.

Vertas suminėjimo bus dabar labai sparčiai augantis "mašinalizmas". Su mašinomis važiuoja, su mašinomis įvairius durbus padirba, su mašinomis erdvėse važinėja, su mašinomis valgo (įvairi mekaniški dančiai), su mašinomis susikalba, nors tolimiausia stovėdami. Ir tų mašinių vis jieško naujaušį ir baisesnių. Pasakysime, kad visa tas bus didžiausias progresas ir tas didžiausias progresas didžiausią žmonių skaitlinę kas dieną pasiunčia į amžiną atsilį... Su tais vienais tik automobiliais (automobiliais) jau užtenka baisybių, kurie kaip kuomet bevažiuodami su lenda į sieną, apvirta arba susiduria, tai dažniausia ir sutrupa į šmotus, o pasivažinėjančius kitus sužeidžia, kitus mirtinai užmuša, o kitus ir į kelius šmotus sutrauko. Lygiai su naujais garlaiviais, kurie vis dirbami didesni, greičiau važiuojanti, daugiau žmonių gali paimiti pasivažinėjimui, bet kaip matma-luoja, tai su visais tukstančiais žmonių sulenda į jurių gilybes. Juokties nėra ko, bet reikia pažymėti tiesą, kas yra Paryžiuje. Bus su nelegališkai gimusiais vaikais, kuriuos pravaždiuoja įvairiais užvardžiais. O kiek daug jų čia yra, abelnai į mėnesį priskaito viename tik Paryžiuje tukstantį, su priemiesčiais kita tiek, o visoje Francuzijoje... Delto čia tiek daug tų keistų pavarčių, nes

nelegališką pavadina bent kaip, jam gerai, ypač tuos, kurie auginami komunistiškai kazarmose. Paskaito tokį žodį, kaip pavyzdin — buvo, užrašo su didžiaja raide Buvo, tai vardas, paskaito kitą žodį, užrašo su didžiaja raide — Daug, tai pavarde: ponas Buvo, Daug. Taip-jau yra daug tokių, kuriems moteriški vardai už pravardes. Civilizacijos pavyzdžiai! Vietoje tobulintis, žmonės lenda į kiaulydę...

Velka savąjį gyvenimą civilizuoti žmonelės ant šios vargų žemelės. Ir jų daug, daug sako, kad tie visi suminėti darbeliai yra geri, ir jų reikia laikyties. Šitai jie laikosi duodami pavyzdį ir pritraukimą priaugančiai kartai, naudoties tais visais slyktumais ir begėdystėmis... IX, 1921. AMURAS.

L.M.P.S. Atsišaukimas.

Jūsų ir mūsų pastangomis — Lietuva tapo nepriklausoma. Bet to dar negana. Mes tame nepriklausomybės name tik tada tebusime laimingi, kada žydės mūsų krašte kultura, kada mes busime laisvi. Kulturali gi pamata tegali duoti mokykla, o busime laisvi, kada pati mokykla bus laisva.

Mūsų išmanymu, mokyklos pamatiniu tikslu turi būti visapusiškas garmoningas jaunimo sielos ir kuno auklėjimas, kad paruošti jį visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui. Mokyklas ir auklėjimas turi būti vedamas mokslo, darbo, aktingo tyrimo ir laisvos kritikos pamatais.

Bet ar pas mus taip yra? Ne, toli gražu netaip. Lietuvos klerikalai, susispietę į krikščionių-demokratų partiją ir daugumoje davatkų ir suvedžiotų piliečių balsais patekę į Steigiamąjį Seimą kalba ką kitą. Jie nori paversti mokyklą, neduodami jai laisvos kritikos ir pavesdami per neganėtinai susipratusius piliečius klebonų globai. Tokioje mokykloje mūsų vaikai tegaus viduramžių raugo. Tokiu mokslu neišauklės sąmoningų piliečių, su ja nežengsime pirmyn, kaip kitos kultingos šalys, bet busime amžini dvasios vargai.

Tat ar galima, matant juodašimtiškus klerikalų norus, nors valandėlę laukti rankas sudėjus? Ne, mes to nepadarysime. Mes stosisime į kovą už mokyklos laisvę ir tą kovą garbingai laimėsime. Geriausieji darbininkai mūsų eilėse.

Broliai Amerikiečiai! Mes Lietuvos mokytojai susiburėme į Lietuvos Mokytojų Profesinę Sąjungą, kuri, tarp kitų tikslų, yra pasiryžusi kovoti už laisvą mokyklą, mus daug padaryta.

Turime virš tukstančio narių mokytojų; išleidžiame savo laikraštį "Mokykla ir Gyvenimas", laikome Kaune suaugusiems vidurinę mokyklą; rengiame pasikaitų, ekskursijų ir kitą.

Yra būtinas reikalas sudaryti savo spaudos Fondą, kuris galėtų mokyklas aprūpinti visomis mokslo priemonėmis. Bet vien savomis lėšomis fondą sudaryti sunkiai tepajiegiami, nes mes mokytojai tegauame visai mažą uždarbį. Darbas gi labai platus ir reikalinga daug lėšų.

Todel mes kviečiame Jus, Broliai Amerikiečiai, pagalbon. Mes norime, kad prie to prakilnamos darbo ir jus nors keliais doleriais prisidėtumėte.

Tat jus, broliai, kurie begyvendami, bevargdami svetimam krašte supratot klerikalų juodų darbų, kurie sugrįžę į Lietuvą norite turėti savo vaikams gerą mokyklą, prisidėkite prie mūsų darbo. Nepagailėkite kelių dolerių. Rinkite aukas ir pats aukokite. Skaitykite ir platinkite mūsų

laikraštį "Mokykla ir Gyvenimas." Siųskite jam straipsnių, žinių ir korespondencijų.

Pinigus, raštus ir laiškus siųskite šiuo adresu: Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos Centro Valdybai, Kaunas-Lietuva, Keistuolio gatvė Nr. 14.

Kaukiame Jūsų gausios paramos.

Centro Valdyba,
Pirmininkas B. Žygelis,
Sekretorius Tamošaitis.

Laivakortės vėl pabrango

Į Hamburgą ir Bremeną \$125.00
Į Liepoją \$145.00
Į Piliavą-Karaliaučius \$135.00
War Tax \$5.00.
PINIGŲ SIUNTIMAS:
Kalėdoms 1000 auksinų už \$7.50
Pinigus Lietuvoje gauna laike 25-30 dienų.
P. MIKOLAINIS,
53 HUDSON AVE.,
BROOKLYN, N. Y.

KAM KENTĖTI?

Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patirni su **PAIN-EXPELLER** Valstaženkliis užreg. S. V. Pat. Oña.
Žiūrėk, kad gantum tikrajį-garsųjį per daugiau kaip 30 metų.
Reikalauk, kad turētu ĩkaro (Anchor) Valstaženkli.

Pasiskubinkite!

Senai laukiamos 5-kių metų "KANKLĖS" jau gatavos visos vienoje knygoje 6x9 formato su gražiais audeklo apdarais \$5.00; su popiero apdarais \$4.00. Mažas skaitlianus likos atspausdinta ir labai sparčiai parsiduoda. Tad norintieji gauti tą puikų muzikalį veikalą pasiskubinkite. Siųskite pinigų sekančiu antrašu: "SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

VISUOMENEI SVARBU!

Visi reikalaukite "VANAGO" No. 12, kuriame rasite iš korto dokumentus, aiškiai parodančius, kur J. S. Vasiliauskas padėjo Susivienijimo L. R. K. A. 40,000 dolerių. O kituose "VANAGO" N. N. rasite dar žingeidesnių dalykų! — "VANAGO" kaina 2 dol. metams, 1 dol. pusei metų ir 15c. N. Reikia užsimokėti iškalno. Gausi "VANAGA" po du kartu į mėnesį. Rašyk: "VANAGAS," R. F. D. 24, Box 109, So. Akron, Ohio.

ATLAS CLOTHING CORPORATION

Didžiausia ir garsiausia išdirbystė visokios rūšies rūbų Naujojo Anglijos. Mūsų išdirbimas yra kuogeriausias ir prekės visiems prieinamos. Norėdami siutų, spring-overkotų, arba reinkotų, kreipkitės pas mus, o busite užganėdinti. Mūsų ofis ir dirbtuvė yra ant
343 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
(2-ros ir 3-čios lubos).

BIZNIERIAI IR PROFESIONALAI GARSINKITES "SANDAROJE."

Tel. S. B. 2488
DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston, Mass

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvius Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " " 3 P. M.
" 7 " " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " " 3 P. M.

H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršiu "Iver Johnson" kautuvės
Patyres dentistas, priemas kaimos. Atđara subatoma po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3316.

F. KLEIN L. HOFFMAN
Lietuviška Krautuve
BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering
579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
Home address: 23 Chadem St. NEW HAVEN, CONN.

Klausk Prekėjo apie **\$5,000.00** Perfection Oil Heaterio Kontestą.

Saltą Kambarį Padaryk Šiltu

Perfection Oil Heater išvis visą rudeninį šaltį iš kambarių. Toks parankus pripildyti, pernešti ir gerai iščystyti. Reikalingas visur.
Dega aštuonias valandas su vienu galionu geros, čystos Socony kerosinos. Pirk Perfection Heater šiandie ir naudok per rudenį, žiemą ir pavasarį.

PERFECTION Oil Heaters
STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškam popierių su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va:
LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; Į TĖ TYNĘ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musų); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELI; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROLI.
Visi laišukai su naujaisiomis eilėmis parsiduoda po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuošimtį.
"SANDARA,"
327 E Street, So. Boston, Mass.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.
H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Vietos žinios.

MASINIS LIETUVIŲ MITIN-GAS.

Pereitą nedėlios popietį, lapkr. 6 d., buvo masinis lietuvių susirinkimas Lietuvių Svetainėje, So. Boston'e, kad visiems lietuviams, metus į šoną partijų reikalus, išvien šokti gelbėti Lietuvą iš jai grėsiančio pavojaus patekti Lenkijai. Paskirtu laiku žmonių prisirinko pilna salė, kad buvo užimtos netik visos dėdynės, bet ir visi pasieniai buvo pristoję stačių — galėjo būti į 500 žmonių. Ir, matyti, žmonės užsiinteresavę Lietuvos likimu, nes visi ko tyliausiai užsilaikė, kol tęsėsi prakalbos, beveik nuo 2 val. iki 6:30 po pietų.

Prakalbas vedė Piličių Sąjungos pirmininkas ir pil. M. Vienis. Kalbėjo visa eilė tų, kurie yra pasirašę susaaukimo plakata: studentas N. Rastenis, redaktorius V. J. Šliakys, advokatas W. F. J. Kavaliauskas (Howard), d-ras J. L. Pašakarnis, d-ras J. S. Landžius (apie higieną), vos tik sugrįžęs iš Lietuvos "Keleivio" leidėjas J. Gegužis, pil. A. Ivaškevičius ir adv. Bagočius.

Kalbėtojai nurodė svarbą dabartinės valandos ir reikalą antsyk veikti, nes dvi svarbiausios priežastys spiria prie pasiskubimo: 1) Dabar Washington susivažiuoja pasaulio politikieriai ir 2) Lietuva turi greitai laiku išreikšti savo nusistatymą link Hymans'o sumanymo, tad Amerikos lietuviai privalo greitai laiku išreikšti, ką jie mano tame klausime.

Gerb. A. Ivaškevičius paaiškino, kaip šis susirinkimas įvyko. Nesant laiko ilgam ceremonijoms, keli lietuviai ant greito suėjo, užkvietė tuos, kurie stovi prišakyje įvairių partijų ir išvien susitarę užsaulė šį masinį mitingą. Šie šaukusieji susiję išrinko iš tų, kurie atėjo susirinkimam, sekretį komitetą, kurs vestų bepartiniis mitingus lapkr. 6 ir 13. Šis komitetas buvo išrinktas: pirmininkas — A. Ivaškevičius; pirm. pagalbininkas — M. Vienis; raštininkas — V. J. Šliakys; rašt. pagalbininkas — V. P. Jankauskas; išdininkas — J. Sokas. Rezoliucijų komitetas: Adv. Bagočius, M. Petrauskas ir adv. Howard. Užklaustas susirinkimas, ar nori palikti šį komitetą, ar kitą išrinkti, vienbalsiai užtvirtino aukščiau minėtus komitetus.

Buvo manyta, kad šiame susirinkime bonų nepardavinėti, bet adv. Bagočius pareiškė, kad būtų gerai ir bonų pardavus pareikšdamas, kad klerikalų komitetas gali pardavinėti savo pritarėjams, piliečių Sąjunga kitų sriovių žmonėms. Ir stebėtina: lyg išnetyčių parduota už \$1250.00 bonų, kad atsilankant Lietuvos atst. gerb. Čarneckii ir statant partijų apsirubežius, didelėje minioje parduota vos tik ar už \$1000.

DRĄSUS PLEŠIKAI.

Pas K. Šilelj, gyvenantį prie Silver St., įėjo 3 valkatos ir grąsindami su revolveriais atėmė \$50.00 ir laikrodėlį ir pabėgo.

SUSIRINKIMAS.

Simano Daukanto Mokyklos, So. Bostone susirinkimas bus Lapkričio (November) 10 d., 1921, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, kamps E ir Silver gatvių. Yra daug svarbių apsvarstymų, taipgi bus išrinkta nauja valdyba sekantiems metams. Vsi nariai ir visos draugijos, kurios esate išrinkti minėtai mokyklai, malonėkite atsilankyti.

B. Kontrimas, Sekr.

SILALIS, Tauragės ap.

Šilalis, Tauragės ap. Nesiduoda suvedžioti. Dvarininkai šilalės valsčiaus, prisidengę žemdirbių vardu, iš senai stengėsi čia įsigalėti ir įvartyti j savo tinklą valstiecius ukininkus, sudarydami žemdirbių partiją. Bet tas jų sumanymas, it užgavėnių Katrė, ištižo. Dabar prisiviliojio kažį kokį ukininką, kuris, diriguojant tiems patiems ponuoliukams, nori atgaivinti žemdirbių s-gą.

Del šilalės valsčiaus ukininkai valstiečiai aiškiai mato dvarininkų godžius norus. Todėl ir nesiduos įsikisdinti savo "pirštų" į šilališkus.

KAUNAS. Paroda. Spalių 15-16 d.

Paroda. Spalių 15-16 d. prie Arklų Rinkos ir Karo Muzėjaus, tarp Duonelaičio ir Kalnų gatvių yra rengiama žemės ukio paroda su šiais skyriais: 1) gyvulininkavimo, 2) sodininkavimo, daržininkavimo ir įvairių javų sėklos, 3) namų dirbinių, 4) žemės ukio padargų, mašinių, ir žemės ukio pramonės, 5) pienininkavimo.

Darbo ir Socialės Apsaugos Inspekcijos (Kauno miesto ir išvien susitarę užsaulė šį masinį mitingą. Šie šaukusieji susiję išrinko iš tų, kurie atėjo susirinkimam, sekretį komitetą, kurs vestų bepartiniis mitingus lapkr. 6 ir 13. Šis komitetas buvo išrinktas: pirmininkas — A. Ivaškevičius; pirm. pagalbininkas — M. Vienis; raštininkas — V. J. Šliakys; rašt. pagalbininkas — V. P. Jankauskas; išdininkas — J. Sokas. Rezoliucijų komitetas: Adv. Bagočius, M. Petrauskas ir adv. Howard. Užklaustas susirinkimas, ar nori palikti šį komitetą, ar kitą išrinkti, vienbalsiai užtvirtino aukščiau minėtus komitetus.

OPERA.

(Pabaiga nuo 5 pusl.). Po to atplaukia gulbė su valtimi. Čia išdidžiai atbėga Ortrudė ir sako, kad ji, burtininkė, buvusi pavertusi Elso brojį į gulbę. Bet čia apsirėiška palaimitasai dangaus spindulis ir Ortrudė negyvai krinta. Lohengrinas pasimeldžia ir nusileidžia iš dangaus balandis ir perima tą retėželį nuo gulbės, kur prikabinatas buvo laivelis. Gulbė virsta jaunikačiu, Elso broliu, Gottfriedu, Brabantijos hercogu. (Hercogo titulas — pirmas po kunigaikščiu. Pas senovės germanus, laike karės, išrinktieji vadai buvo vadinami hercogais). Lohengrinas, sedęs laivam, vežinas balandžio, išvažiuoja. Visi karžygiai nustebinti tokiais prajovais, klaupiasi. Elsa tuo laiku nustoja semonės, alpsta ir bejausiai virsta savo brolio rankosna.

MIKAS PETRAUSKAS.

NAMAĮ IR FARMOS UŽ ŠĖRUS

Mūsų agentura padarė specialią sąrašą namų ir farmų išpardavimui. Jei turite nusipirkę įvairių kooperacijų ar kompanijų šėrų arba Liberty Bonų, kurie dabartiniu laiku stovi žemiau originališkos vertės, pirkite namus ar farmas per mūsų agentūrą, jūs šėrai bus priimti už pilną vertę, kaipo dalis (cash) įmokėjimo.

Pasinaudokite šia proga! Užsisakykite angliū per mūsų agentūrą, pakol pigūs!

A. J. KUPSTIS, AGENTAI:

Juozas Maurušaitis, Antanas Lakauskas, Stanislovas Grubliauskas, Adolph Nemasky, Alex Andrusis, Lawrence Miluskis, 332 W. Broadway, So. Boston.

Angliai!

ANGLIAI labai geri iš A. Ivaškevičiaus, 361 Broadway, S. Boston, Mass.

PEKARNĖ

Namas del 3 šeimynų su dviejais pečiais, 2 automobiliai ir 1 vežimas su geru arkliu. Turi būti greitai parduota. Prekė labai pigi ir tikai \$1500. Įmokėti. Kreipkitės pas.

A. IVAŠKEVICIJA,
361 West Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 605.

Pirkit Pigiai.

Turi būti parduotas trumpame laike 6 šeimynų kampinis namas, turintis naujos mados įtaisus, elektrika, puikiausioje vietoje, So. Bostone, arti marių ir miesto maudynių. Prekė ir išlygos labai pigios.

3-jų šeimynų namas su visomis vlgadomis ir šiluma; prieš ir užpakalio piazais; didelis daržas, arti karų ir bulivarų, rendos neša \$81 per mėnesį. Prekė \$6500, tik \$500 reikia įmokėti.

Naujas 2-jų šeimynų namas su visomis vlgadomis, šiluma ir elektros šviesomis, prieš ir užpakalio piazais; labai gražioje vietoje, Medford Hillside. Prekė \$6500. Geresnės progos nelaukite, jeigu norite gyventi naujame name su \$500 įmokėjimu.

Geras pirkimas — 3-jų šeimynų 12 kambarių, atsakantis namas su gerasis toiletais ir skalbynėmis, didelis jardas ir patogiausia vieta So. Bostone, arti krautuvijų, mokyklų, bažnyčių ir karų. Prekė tik \$4500, ir \$1000 įmokėti.

Del greito pardavimo, 6 šeimynų medinis namas labai gražioje vietoje, jame randasi visi naujos gadynės įtaisai, kaip tai: gazas, pečiai, maudyšnės, skalbynės, steam šiluma ir verandos; didelis lotas žemės; rendos neša \$275 per mėnesį. Prekė \$15,000, įnešti reikia tik \$3000, ir likusius ant lengvų įmokėjimų.

3-jų šeimynų medinis namas, 17 kambarių, visos vlgados, maudyšnės, pečiai, skalbynės, piazai, šildomas pečius, geriausioje vietoje So. Bostone, arti jurių ir parko, turi būti parduotas šioje savaitėje, nes savininkui reikia pinigų. Prekė \$8500, \$3000 įnešti.

3-jų šeimynų 17 kambarių medinis namas, su visomis naujomis vlgadomis, didelis lotas žemės ir cementinis garažius del 2 automobilių, puikiausioje vietoje Dorchesteryje; savininkas išvažiuoja į vakarines valstijas ir turi parduoti greitai laik. Tik \$2500 reikalauja įnešti, likusius ant lengvų išlygų.

3 mediniai namai su visomis vlgadomis, puikioje vietoje, Bostone, Farma tur but netoli šio Bostono.

Mains Ant Farms.

Viena iš geriausių farmų Mass. valstijoje, tik 16 mylių nuo Bostono; 100 akierių geriausias žemės, didelis sodas, 16 kambarių stuba su šiluma, maudyšnėmis ir elektros šviesa, didelė kutė (pastogė) ir vištinkai, visoki pakinkymai, mašinos, plugai ir visoki reikalingi įrankiai del apdirbimo ukės; 20 geriausių melžiamų karvių, 5 veršiai, vienas užregistruotas bulius ir 3 arkliai; daugybė šieno del gyvulių, irgi ant pardavimo. Savininkas yra turintis gas biznieriis amerikonas, ir todėl nuo tokio žmogaus bus galima pirkti labai pigiai. Farma yra verta sau mažiausiai \$30,000, bet ant greito pardavimo savininkas sutinka parduoti už \$20,000 dol., bet gal bus dar ir pigiau; reikia įmokėti apie pusę prekes arba mažiau.

Gera Farma

Todėl, kas norėtų turėti gerą ukę arti Bostono, tai yra — auksinė proga pirkti ukę pigiai ir lietuvių apgyvenotoje vietoje. Greta tos ukės yra keletas lietuviško ukii ir todėl tokioje vietoje būtų labai smagu gyventi. Su kokiais \$6000 arba \$7000 dolerių važuokite tuojaus į Bostoną be atidėliojimo laiko, nes tokia ukė bus greitai parduota. Kreipkitės j mūsų pirmutinė ir dabar didžiausią Lietuvių Agentūrą Bostone

LITHUANIAN AGENCY

A. Ivaškevičius
361 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 605 — 1337 — 31.

Ant Kaledų

Siųskite j Lietuvą dovanų ant Kalėdų ir tai siųskite pinigais, nes už pinigus ten žmonės ką norės, tai galės nusipirkti. Per mūsų AGENTURĄ siųsti pinigai tikrai pasieks Lietuvą prieš Kalėdas. Siūčiame Lietuvos aukšniais ir Amerikos doleriais.

URBSA, SEKYS IR KO,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

Kalėdų Dovanos!

SIŪSKITE DOVANŲ KALĖDOMS SAVO GIMINĖMS LIETUVON!

100

Pinigų Kursas visiškai pigus: \$6.50 už 1000 auksinų. Tad gera proga už mažą skaitlių dolerių išpirkti daug auksinų del sušelpimo savo giminių. Mano specialiai Kalėdoms siuntimas pinigų tiesiog Lietuvon be jokių bendrovių tarpinikystės greitai bus išmokėti prieš Kalėdas.

W. J. PETKON,
Lithuanian National Bld., Montello, Mass.

Auksiniai Labai Pigūs

Niekad nebuvo taip pigūs. Mes patariame dabar pirkti perlaidas dėlei Kadėlių.

Vieta pirkimui esą ten, kur kaina žemiausia ir patarnavimas užtikrintas. Šias sąlygas visuomet rasite pas

LIETUVOS PREKYBOS BENDROVĖ,
414 Broadway, Boston 27, Mass.

Linksmas Balius

RENGIA L. M. DRAUGIJA "APSVIETA" Pėtny čioje,

Lapkričio-Nov. 11 dieną, 1921,

LIETUVIŲ SALEJE

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass. Pradžia nuo 3-jų dieną ir tęsis iki vėlai nakties.

GERBIAMIEJI!

Jau nereikia daug aiškinti, nes visi žinote, kad ši moterų draugija visados surengia linksmius šokius. Tad ir šį kartą atsisve pas gražią dukterį, kur Kriaučiuno Orkestrai iš šešių ypatų griežiant visokius šokius bus proga visiems jaunikačiams linksmia pasišokti. Tad nepraleiskite šios progos, nes retai tokia pasitaiko.

Visus kviečia RENGEJOS.

Reikalaujame 300

Merginų ir Vaikinų Šokikų!!!

SUBATOS VAKARE,

Lapkričio-Nov 12 d., 1921

RENGIA A. L. T. SANDAROS 7 KUOPA LIETUVIŲ SVETAINEJE,

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Šie šokiai bus vieni iš puikiausių, nes geriausia muzika gėjais linksmiausius šokius. Tad jaunime, nepraleiskite šios puikios progos.

RENGIMO KOMITETAS.

PINIGŲ KURSAS ATPIGO

SIŪSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

\$6.00 už 1,000 auksinų.

Pasinaudokite žemu kursu ir sušelpkite gimines. Pinigus pristatome į artimiausį Lietuvoje Paštą.

Kurie norite kad greitai gautų kreipkitės ypatingai ar per laiškus į

BALTIC STATES FINANCE CO.

357 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

Muzikos mokslas prasidėjo. Jaunesnieji, ypač, turi prasilavinati muzikoje: nedaugelio geidžianti — tegul nors gaidas išmokyti. Kas daugiau nori pažinti muzikos meną, tam yra šie mokslai: dainavimas, teorija kompozicijos, chorvedystė, pianas, smuika ir kiti instrumentai.

10 lenkėjy dainavimo	15 dol.
10 lekcijų chorvedystės ar teorijos kompozicijos	15 dol.
10 lekcijų ant bile instrumento	13 dol.

PASTABA: Kurie pavirku ima lėkcijas nuo Spalio mėnesio iki pabaigai Birželio, tie gauna pigiau.

SO. BOSTON, MASS.
Ad.: 769 BROADWAY, MIKAS PETRAUSKAS, Vedėjas.

GERA DUONA.

Tam, kas jà moka gerai iškepti. Tukstanciai lietuvių So. Boston'e nori geros duonos, bet mažai yra bekerių, kurie galėtų padaryti tikrą lietuvišką duoną. Todėl yra gera proga geram bekeriui daryti milžinišką biznį Boston'e. Turim ant pardavimo gerą bekerinę su dviem pečiais, du trokai ir kitoki reikalingi įrankiai. Parsiduoda visai pigiai ir ant lengvų išlygų. (46) LITHUANIAN AGENCY, A. Ivaškevičiaus Otisas, 361 Broadway, S. Boston, Mass. Tel. So. Boston 605.

Pardavimas

PARSIDUODA PEKARNĖ! 2 mašinos. Priežastis pardavimo: savininkas važiuoja į Lietuvą. Kreipkitės:

R. JANKUNAS,
91 Bolton St., So. Boston, Mass.

Gera Proga Lietuviams.

Parsiduoda murinis namas ir drapanų krautuve. Biznis išdirbtas per devynius metus. Lietuviui nepraleiskite progos mylinti biznį. Priežastis pardavimo, persikėlimas į naują vietą. Kreipkitės šiuo adresu: S. VASILIAUSKAS, 1008 Washington St. (45) Norwood, Mass.

Lietuvs Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass. (Virš Prekybos Bendrovės).

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Svariai visas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi atėik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.
304 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Zinomas sėpas biznieriis

ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosierina. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreipintis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čeverkykus vryrų, moterų ir vaikų. Gali vaikščioti taip kad su naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeiškite dėl persitikrinimo. Visiems patogi užeiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVICIUS,
301 E St., So. Boston, Mass.

Puiki Lietuviška UŽEIGA

pas

ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS "SANDARUJE."